

2022

Verksamhetsberättelse med
årsredovisning

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR

2022

Året då kriget kom till Europa

Allt annat har överskuggats av det invasionskrig Ryssland startade mot Ukraina i februari 2022. Det ofattbara lidande och övergreppen det för med sig har i grunden förmörkat året. År 2022 borde vi kunna lösa konflikter på annat sätt än med vapen.

Vi har gått från energisystem i balans, nästan obefintlig inflation, låga räntor, lågprioriterade försvarsfrågor, nationell neutralitet, i det mesta varuöverskott, en lång period av högkonjunktur till något helt annat. En konsekvens av det förändrade säkerhetsläget är den utredning av vår personals krigsplacering som sker för att säkra samhällskritiska funktioner vi har i våra tjänster.

För Prästlönetillgångar i Växjö stifts (PLT i Växjö stift) verksamhet märks de nya omvärldsfaktorerna mest genom kostnadsökningarna och inflationen. Entreprenörskostnaderna har ökat med cirka 10 % under året. Även varupriserna för plantor och annat har ökat kraftigt. Resultatmässigt har det inte slagit igenom ännu beroende på en mycket stark virkesmarknad. Virkespriserna har ökat och kompenserat kostnadsökningarna. Den starka virkeskonjunkturen gjorde att vi redan i månadsskiftet nov/dec tog in anbud på avverkningsrätter avseende 2023. De kontrakterades efter årsskiftet och kommer att intäktsföras 2023. Bedömningen då och även nu är att prisnivåerna på sikt, i en annalkande lågkonjunktur, kommer att sjunka och därför gjordes ett uttag 2023 tidigt.

Debatten om skogen och skogsförvaltningen har fortsatt, kyrkostyrelsen har nu i demokratisk ordning tillsatt en utredning för att se över behoven av förändrade direktiv i kyrkoordningen. Vi ser positivt på att få se vad utredningen leder till, vilka klarlägganden den ger.

Jordbruket drabbas också av det skenande kostnadsläget men har i vissa produktionsgrenar kompenserats av prisökningar. Något som slår hårt mot jordbruket är de höga energikostnaderna, men även insatsvaror som konstgödning och utsäde har rusat i pris. På sikt är det viktigt att lyfta fram svenskt jordbruks möjligheter att leverera lokalt producerade produkter med hög kvalitet. Risken är annars, när hushållens köpkraft minskar, att man väljer billigare utländska produkter som producerats med större klimatavtryck och av lägre kvalitet. Frågan om en ökad självförsörjning aktualiseras med de oroligheter både covid och krigsutbrottet i Ukraina fört med sig.

Vårt stora naturvårdsprojekt med återskapande och vattenhållande åtgärder, tillsammans med pollineringsbefrämjande insatser i både jord- och skogsbruket, har gått från inventerings- och planeringsarbete till utförandefas. De första projekten är genomförda på Visingsö och andra som utreds är i Alseda, Korsberga, Väckelsång, Fagerhult med flera.

Intresset för solcellsanläggningar är stort, vi har gjort en första inventering och analysarbete som pekar på att vi kan ha närmare 1 000 ha som är aktuella i dagsläget. Det är en bruttoareal, vi vet att delar faller bort på grund av att de berör jordbruksmark, det finns höga naturvärden eller är olämpliga av andra skäl. Vi har tecknat avtal med en part som nu utreder och startar tillståndsprocessen för 630 ha. Intresset för vindkraft har också ökat kraftigt och flera vindkraftverk har rests. I dagsläget finns nio verk resta på förvaltd mark och utredning sker kring ytterligare etableringar.

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VÄXJÖ STIFT
BOX 527, 351 06 VÄXJÖ
TFN 0470-77 38 00
BESÖKSADRESS: ÖSTRABO

WWW.SVENSKAKYRKAN.SE/VÄXJÖSTIFT
EGENDOMSNUMND.VÄXJÖSTIFT@SVENSKAKYRKAN.SE

VÄXJÖ STIFT
ORGANISATIONSNUMMER 252010-0062
BANKGIRO 5469-4989

PRÄSTLÖNETILLGÅNGAR I VÄXJÖ STIFT
ORGANISATIONSNUMMER 829502-4189
BANKGIRO 515-6484

© SVENSKA KYRKAN, VÄXJÖ STIFT 2023
LAYOUT: LÖWEX TRYCKSAKER
FOTO: VÄXJÖ STIFT
OMSLAGSFOTO: BLIVANDE STORFISKARE TOBIAS
HJERT FÖRUNDRAS ÖVER EN LITEN FÄRNA VID EMÅN,
ALSEDA. FOTO: KLAS GUSTAVSSON
UPPLAGA: 220 EX
MILJÖ: TRYCKT PÅ SVANENMÄRKT PAPPER AV
SVANENLICENSIERAT TRYCKERI. VÄXJÖ STIFTSKANSLI
ÄR MILJÖDIPLOMERAT ENLIGT SVENSKA KYRKANS
MILJÖDIPLOMERING. SKOGSBRUKET ÄR FSC®-
SAMT PEFC™ CERTIFIERAT.
LICENSNUMMER: FSC-C014110, PEFC/05-22-17

Svenska kyrkan
VÄXJÖ STIFT

Foto: Sara Nodmar

Innehåll

Växjö stifts organisation	4
Verksamhetsberättelse	5
Förvaltningsberättelse	20
Resultaträkning	27
Balansräkning	28
Eget kapital	30
Kassaflödesanalys	31
Noter	32
Revisionsberättelse	39
Utdelning av vinstmedel	42
Förtroendevalda/personal	43
Ordförklaringar	43

Inflationen ökar inte bara kostnader och sänker realvärdena, den driver också fram omfattande värdesäkring av vårt fondkapital. Det krävs cirka 15 mnkr från driftsresultatet för att värdesäkra kapital 2022. Vi har en hälsosamt stor prästlönefond att värdesäkra, cirka 140 mnkr, för stift med fondinnehav på flera hundra miljoner åderlåtts det utdelningsbara kapitalet rejält. Andra stift har tvingats både halvera och sänka sina utdelningar ännu mera för att driftsresultatet behövts för värdesäkring.

Tidigare har vi kommunicerat en långsiktig prognos på att kunna dela ut 200 kr/per andel och år. Vi har en stark ekonomi och lägger fram ett förslag på att dela ut 225 kr per andel. Årets rörelseresultat, exklusive reavinster vid avyttring av prästlönefastigheter, är aggregerat för skog, jord och fond 69,9 mnkr, varav 60,3 mnkr kommer från skogsförvaltningen, 3,1 mnkr från jordbruket och 6,5 mnkr från prästlönefonden. Efter finansiella poster, upplösning av periodiseringsfond och skatt blir resultatet 77,9 mnkr. Fondkapitalet ska sedan värdesäkras för inflationen 2022 och då åtgår 14,6 mnkr av driftsresultatet och lämnar 63,2 mnkr i utdelningsbart resultat.

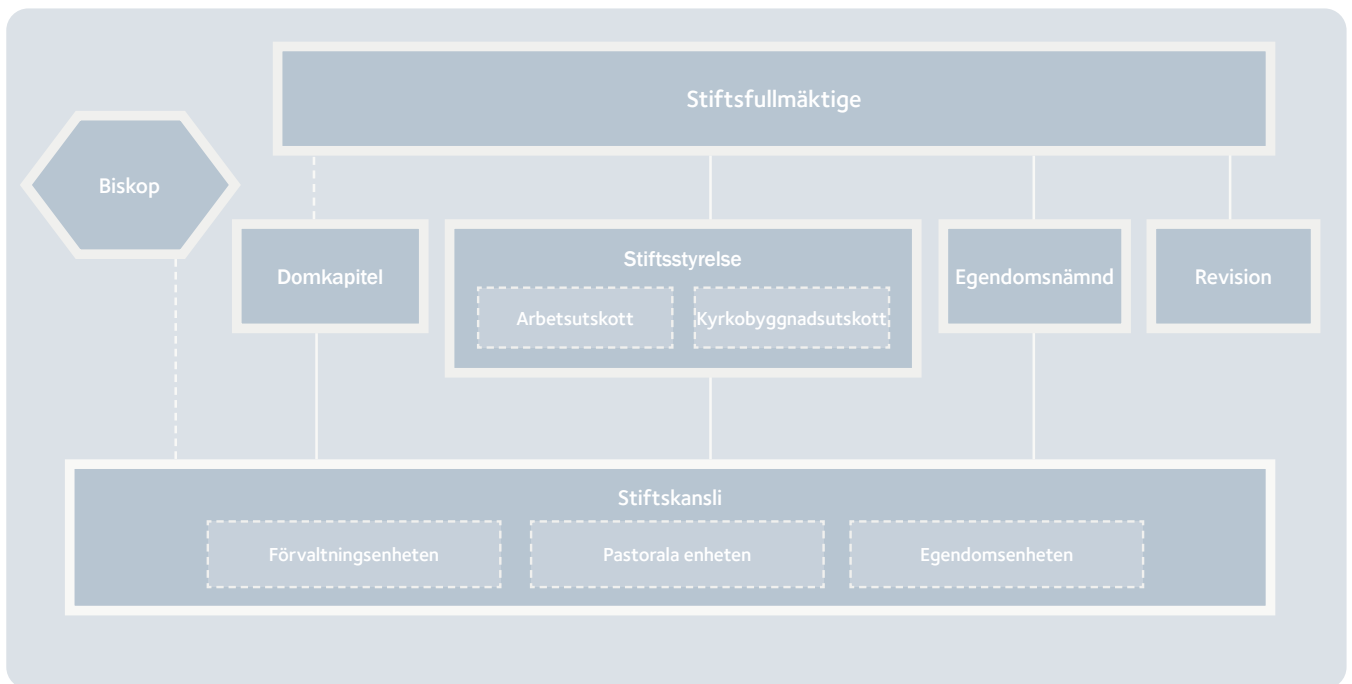
Genom en framsynt ekonomisk planering har en buffert byggts upp i form av tidigare resultatmedel om 80,7 mnkr. Den är en garant för att kunna hålla en hög, jämn utdelning de närmaste åren även om vi går in i lågkonjunktur. Tyvärr urholkar inflationen även dessa pengar så vi går inte skadelösa ur den tid vi lever i.

Klas Gustavsson
Chef egendomsenheten

Nils Grönqvist
Ordförande egendomsnämnden

Växjö stifts organisation

Varje stift i Svenska kyrkan har ett stiftsfullmäktige. Ledamöterna väljs i kyrkovalet som äger rum vart fjärde år. Stiftsfullmäktige är det högsta beslutande organet. Vidare finns i stiftet en stiftsstyrelse, som är stiftsfullmäktiges beredande och verkställande organ och en fakultativ egendomsnämnd. I varje stift finns också ett självständigt domkapitel som är ett tillsynsorgan och en biskop med egna uppgifter.

A photograph showing a person's hand holding a small, young pine tree sapling. The person is wearing a blue long-sleeved shirt and dark pants. The background consists of a forest floor with dry, brown pine needles and some green grass. The text "Verksamhetsberättelse 2022" is overlaid in white on the bottom half of the image.

Verksamhetsberättelse 2022

Självföryngrad tall. Foto: Mattias Magnusson

Skogsbruket

MARKNAD

Under flera år har virkespriserna haft en positiv utveckling och vi gick in i 2022 med vad vi då bedömde som mycket goda prisnivåer. När Ryssland startade invasionskriget mot Ukraina i slutet av februari höll alla andan för hur det skulle påverka marknaden och hela världskonjunkturen. Ganska tidigt stod det klart att i princip alla världens demokratier tillsammans införde handelssanktioner mot Ryssland. Som en av de största exportörer av virke påverkar det flöden och volymer globalt. Det ökade framtidstron och efterfrågan på råvara fortsatte vara stark. Någon avmattning kom aldrig under 2022 utan både sågtimmer, massaved och energisortimentet har haft en stark marknad, fortsatt gynnsam prisutveckling. Framför allt har energisortimentet till följd av exportstoppet på gas och olja från Ryssland rusat i pris. Idag utgör biobränsle 37 % av Sveriges hela energiförbrukning, den absoluta merparten kommer från skogsråvara.

Inflationen i svensk ekonomi har accelererat och för hela året blev den över 10 %. Svenska kronan har drabbats hårdare av inflationen än euron och dollarn, det har bidragit till att skogsprodukter från Sverige blivit billigare och därmed haft en stark avsättning. Trots nominellt stigande priser har realvärdet för många skogsprodukter backat under året. Skogsindustrin har sett lönsamheten sjunka framför allt under kvartal tre och fyra men från en hög nivå. Särskilt har sågverkens förädlingsvärde och lönsamhet krympt. Detta till trots har virkespriserna gått upp under året. Kostnaderna för avverkning och skogsvård har stigit kraftigt. Kostnadsökningen är i första hand kopplat till de skenande energipriserna. Utan de virkesprishöjningar som varit under året hade rotnettona från avverkningarna, virkesvärde minus avverkningskostnader minskat rejält. Nu har de kompenseras av stigande priser men realvärdemässigt har skogsbruket tappat delar av sin lönsamhet. Historiskt har virkespriserna haft en volatilitet med upp till 100 - 200 kr/m³fub beroende på marknadsläge, kostnaderna har inte varierat utan varit oförändrade och i det längre perspektivet successivt stigande.

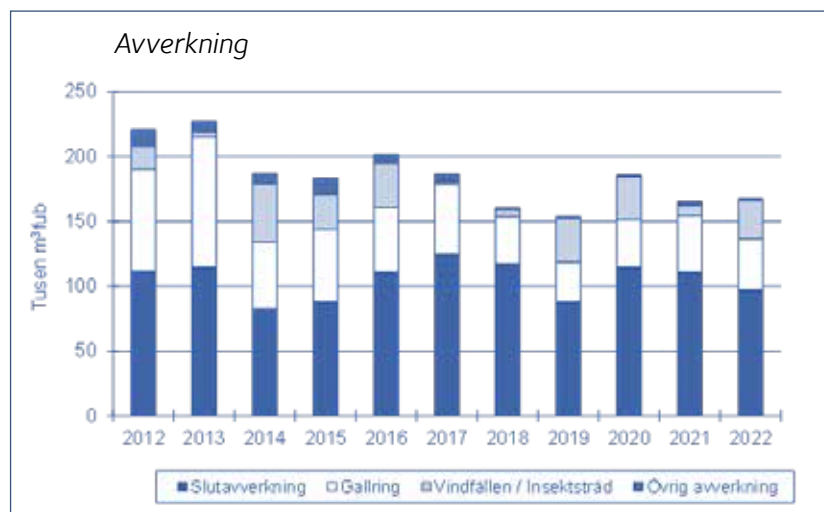
RESULTAT

Årets resultat för skogsbruket är betydligt bättre än förväntat. Vid budgeteringen för 2022 hade industrins netton börjat krympa och det var fortfarande en viss oro för vidare barkborreangrepp, därför iakttogs viss försiktighet. Ingen av de befarande riskerna blev verklighet utan vi har fortsatt sälja avverkningsrätter och leveransvirke på en marknad med stigande priser. Barkborreangreppet har gett sig så vi har kunnat fokusera på att sköta och avverka frisk skog på ett planerat sätt. Under vintern 2021/2022 fick vi skador inom ett begränsat område i nordost med snöbrott och vindfällan men inget som påverkat helhetsresultatet. Trots att skadan ändå omfattade nästan 20 000 m³sk blev det inte ett försäkringsärende. Sedan stormarna i början av 2000-talet har skogsförsäkringspremierna mångdubb-lats. Självrisken för en skada idag är fyra miljoner kronor, trots en årspremie på två miljoner kronor. Grovt uppskattat måste en skada omfatta mer än 40 000 m³sk för att det ska vara möjligt att få ersättning. Tendensen är fortsatt ökad kostnad för skogsförsäkringen.

Avverkningsvolymerna är i princip identiska med budgeterade 168 000 m³fub. Volymen bygger på den avverkningsberäkning som gjordes under 2022 och uttaget är avsevärt lägre än tillväxten. Stormarna Gudrun,

Per med flera mindre stormar under tidigare 2000-tal har ställt till åldersklassfördelningen rejält, minst tio årsavverkningar försvann i ett slag. En stor del av tillväxten ligger för närvarande i bestånd etablerade efter stormarna och de volymerna är inte tillgängliga för avverkning. Kalkylmässigt ger bestånden en mycket stark förräntning på skogskapitalet och de binder stora volymer koldioxid med den tillväxt de har.

2022 fördelar sig avverknigen i stort som planerat med en slutavverkningsvolym på 110 000 m³fub, gallring 40 000 m³fub och övrig avverkning 20 000 m³fub. Det ekonomiska resultatet 60,3 mnkr är däremot 4,9 mnkr högre än budgeterade 55,4 mnkr. Priserna på både leveransvirke och avverkningsrätter har varit klart högre än förväntat och det syns i resultatet. Delar av 2023 års avverkning var ute på anbud sent hösten 2022 och kontrakterades senare efter årsskiftet. Det gör att en stor del av 2023 års resultat redan är hemtaget. Prognosen som vi delar med de flesta analytiker är att ekonomin kommer kylas av 2023, av strategiska skäl valde vi därför att sälja stora delar av avverkningsarna tidigt.

Stensopp. Foto: Klas Gustavsson

SKOGSBRUKSPLANER

Skogsbruksplanen är ett viktigt redskap för förvaltningen för att beställa och planera för skogsvård som plantering och röjning. Den fungerar även som underlag för att hitta och planera avverkning som gallringar och föryngringsavverkningar. Under året har ett projekt genomförts där skogar med höga sociala värden identifierats, så kallade besöksskogar. Det rör sig ofta om skogar där många människor passerar och som ligger nära tätorter eller där det till exempel finns motionsspår. Skogsbruket i dessa skogar visar stor hänsyn till estetik och antingen kommer den generella miljöhänsynen vara stor vid brukande eller kommer besöksskogen att brukas hyggesfritt.

Grön skogsbruksplan, målklasser*

(ha)	Skogsareal	Skyddad skogsareal
Produktion med generell hänsyn (cirka 7,5 %)	42 012	3 151
Produktion med förstärkt hänsyn (cirka 36 %)	3 581	1 289
Naturvård med skötsel (100 %)	1 501	1 501
Naturvård, lämnas orörd (100 %)	2 019	2 019
Totalt	49 113	7 960

*Inom parentes kan avläsas hur stor del av skogen i respektive målklass som skyddas eller brukas med målet att förstärka naturvärden och sociala värden.

Totalt är knappt 8 000 ha (cirka 16 %) av den produktiva skogsarealen skyddad eller brukas med målet att förstärka naturvärden eller sociala värden. I siffran ingår förutom frivilliga avsättningar genom grön skogsbruksplan även naturreservat, kyrkoreservat, biotopskydd, naturvårdsavtal och natura 2000-områden.

SKOGSHUSHÅLLNING

Under året har en ny hushållningsplan tagits fram med hjälp av skogsbruksplanerna, beslutsstödsprogrammet Heureka och den skogliga fältförvaltningen. Hushållningsplanen nivålägger virkesuttaget på de olika distrikten och ska gälla för fem år framåt. Egendomsnämnden fattade beslut att lämplig årlig avverkning är totalt 196 500 m³fub fördelat på föryngringsavverkning

125 000 m³fub, gallring 45 500 m³fub, hyggesfritt 9 000 m³fub och övrig avverkning 17 000 m³fub. Efter stormarna för 15 - 20 år sedan förändrades skogstillståndet på förvaltningen vilket innebär att avverkningarna mellan distrikten är olika stora. I östra delarna av stiftet föryngringsavverkas större arealer än i södra och västra delarna. Omloppstiden för gransko- gar på mark med god växtlighet är cirka 60 - 70 år och omloppstiden för tallskogar är cirka 90 - 100 år.

SKOGSVÅRD

Att snabbt få upp ny skog efter föryngringsavverkningarna är en viktig del av skogsvårdsarbetet. För att få en tillfredställande föryngring markbereds huvuddelen av föryngringsytorna och planteras med förädlade skogsplanter. Under året har totalt 366 ha planterats och markberedning är gjord på tre fjärdedelar av den arealen.

Av totalt 620 000 satta plantor var drygt hälften gran och knappt hälften tall. De flesta plantorna är mekaniskt behandlade med lim och sand för att minska gnaget av snytbagge, så kallade Conniflex behandlade plantor. Även andra mekaniska skydd prövas och utvärderas löpande på förvaltningen. Förvaltningen har fullt ut ersatt kemiska skydd med mekaniska för att säkra föryngringarna mot snytbaggen. En stor fördel med mekaniska skydd är att personal och entreprenörer slipper hantera giftiga kemikalier.

Ungskogsröjningarna behövs för att hålla i gång produktionen av värdefullt barrvirke, totalt röjdes 1 463 ha under året. Andra mer omfattande skogsvårdsåtgärder på förvaltningen är underröjning före gallring på 374 ha, viltbehandling på 629 ha, vägunderhåll, gränsuppmärkning med mera. Återföring av näringsämnen som tas ut vid avverkning i skogen görs genom askåterföring, totalt spreds aska över 337 ha.

EGNA RESERVAT OCH AVSÄTTNINGAR

Kyrkoreservat

Fastighet	Kyrklig areal (ha)	Karaktär
Älmhult Stenbrohult 2:1*	16	Lövängsrest, Carl von Linnés födelseplats
Hylte Femsjö 2:1	20	Bokskog och svampar artbestämda av Elias Fries
Borgholm Högby 4:1	14	Gamla ekar med lång kontinuitet
Jönköping Drevseryd 2:1	5	Kanjon
Jönköping Bankeryd 2:2	6	Lillån, bäckravin intill Vättern
Växjö Ekesås 1:1	26	Arnö, naturskog
Växjö Gårdsby 1:1	98	Bokskog och lövängsrest
Nybro Högelycke 1:1	2	Gammal tallskog
Summa	187	

*Marken är skänkt till Stiftelsen Linnés Råshult där Växjö stift har två styrelseplatser och Älmhults kommun tre styrelseplatser inklusive ordförandeposten.

Naturresevat beslutade av länsstyrelser/kommuner

Fastighet	Kyrklig areal (ha)	Karaktär
Växjö Gårdsby 1:1 (Fylleryd)	170	Friluftsliv
Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1	14	Mad, fågellokal
Växjö Jät 6:3	2	Öar i Åsnen
Tingsryd Linneryd 5:1	74	Tallmo
Gislaved Villstad 2:4	89	Kulturmiljö, kyrkby
Ljungby Bavraböke 1:1	8	Isälvsavlagringar
Sävsjö Ljunga 3:1	4	Botanisk lokal
Borgholm Böda 1:1	23	Lövskog
Ljungby Grimarp 1:2	224	Mosse, våtmark
Mörbylånga Vickleby 1:1	555	Alvarsmark
Mörbylånga Smedby 1:1	66	Alvarsmark
Nässjö Barkeryd Prästgård 2:1	13	Mad, fågellokal
Hylte Blängsbo 2:1	0,1	Ö i sjö, fågellokal
Summa	1 242,1	

Övriga avsättningar

Fastighet	Kyrklig areal (ha)	Karaktär
Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1 – naturvårdsavtal	3,2	Naturskogsartad lövskog
Nybro Högelycka 1:1 (Kärraboda) – biotopskydd	12	Myrholmar tallskog
Växjö Furuby 6:1 Andersgård – biotopskydd	2,2	Brandfält
Tingsryd Väckelsång 11:1 – biotopskydd	2,2	Naturskogsartad lövskog
Summa	19,6	

Miljö - Skogscertifiering

Miljömärkt virke efterfrågas av konsumenter, både i Sverige och i världen. Växjö stift har skogsbruket miljömärkt i PEFC™- och FSC®- systemet. Arbetet med skogscertifieringen kräver engagerade och kompetenta skogsvaktare och skogsarbetare. Certifieringen innebär att skogen ska skötas och producera råvara på ett miljörätt och hållbart sätt. Lite förenklat kan skogscertifieringen sammanfattas i en standard för skogsbruket, en för miljön och en för människan. I skogsbruksstandarden regleras skogsskötsel och virkesproduktion, i miljöstandarden återfinns hänsyn till växter och djur och i den sociala standarden beaktas arbetsmiljö och relationen till allmänheten. Arbetet med certifiering drivs genom Stiftens Egendomsförvaltningars Förening (STEF) där samtliga tretton stift samverkar. Externa revisioner för att kontrollera skogstandarden för PEFC™- och FSC®- systemet görs regelbundet och säkerställer att förvaltningen arbetar i enlighet med skogscertifieringen.

För att höja kompetensen och utvecklas i arbetet går skogsarbetare och skogsvaktare regelbundet utbildning. Under våren och hösten har personal på förvaltningen genomgått utbildning i "Hyggesfritt skogsbruk", "Drönarkörkort" och "Pollinering, livsmiljöer och hänsyn till träd och buskar".

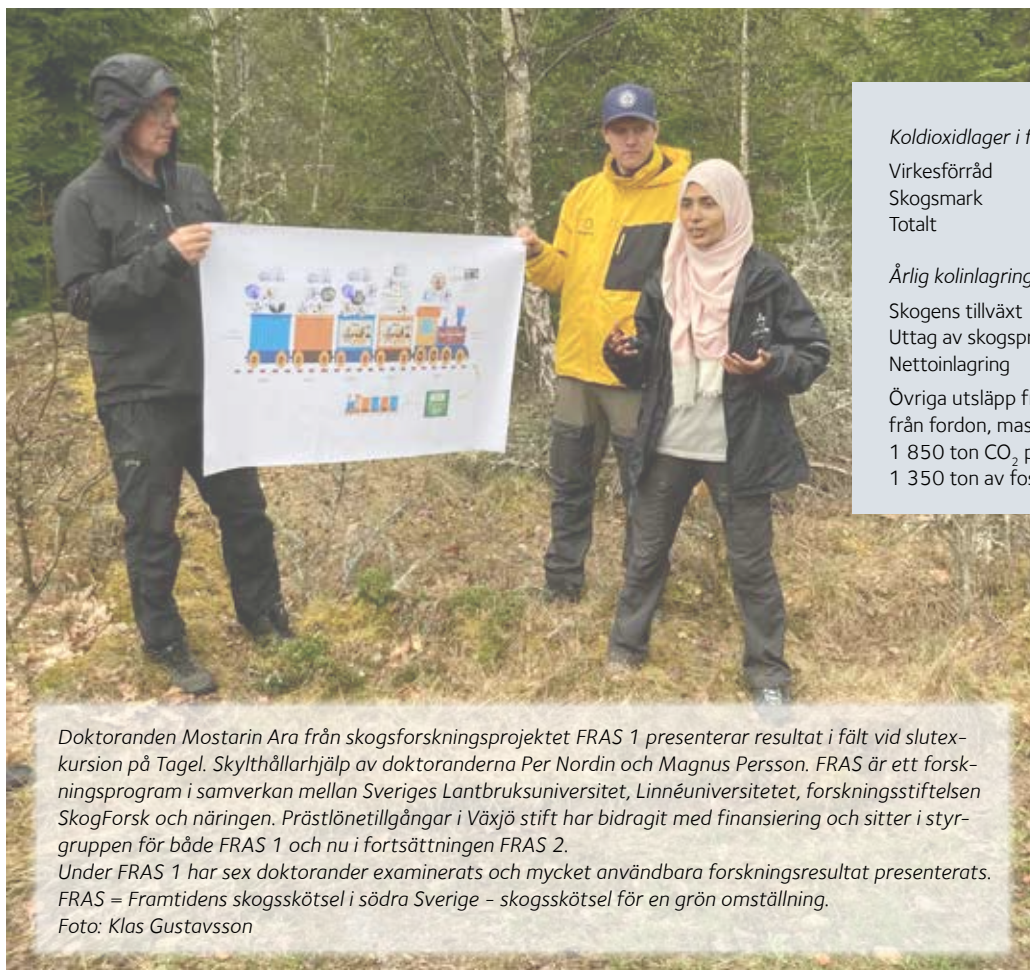
STEF är också delägare i företaget Entreprenörs-certifiering (ECSkog AB) tillsammans med Södra skogsägarna, Mellanskog och Såg i Syd. ECSkog är idag Sveriges största certifieringsparaply för skogsentreprenörer som utför skogsvård och avverkningsarbeten i skogen. Mer än 2 000 medlemmar över hela landet har sitt certifikat genom ECSkog som har sitt säte i Växjö. Målet för företaget är att skogsentreprenörerna ska ha rätt kunskap och genomföra arbetet i skogen på ett miljörätt och säkert sätt. Växjö stift representerar STEF i ECSkogs styrelse.

KOLINLAGRING

Skogen lagrar 30,4 miljoner ton CO₂ och band under året in ytterligare 447 000 ton. PLT i Växjö stifts förvaltade skog har ett virkesförråd på nära åtta miljoner m³sk (inkluderat stående döda träd), motsvarande 11,3 miljoner ton CO₂. Ett stort förråd av kol finns också i skogsmarken, motsvarande 19,1 miljoner ton CO₂. Förrådet av markkol ökar med cirka 4 200 ton CO₂ per år. Skogens tillväxt är en snabbare process. År 2022 växte skogen med 308 000 m³sk (447 000 ton CO₂). Avverkning och övriga avgångar låg under 2022 på nivån 230 000 m³sk. Virkesförrådet ökade under 2022 med 76 500 m³sk. Den skogliga kolsänkan ökade under året med 111 000 ton CO₂.

Skogsbruk och virkestransporter gav 2022 fossila koldioxidutsläpp på 1 350 ton. Skogsbruket ger utsläpp av koldioxid från fordon, maskiner, plantskolor etcetera. Dessa utsläpp ligger totalt på 1 850 ton CO₂ per år. Genom reduktionskravet på motorbränslen är dock endast knappt 1 350 ton av fossilt ursprung. De största postererna är virkestransport och väghållning som står för 53 % samt avverkning och terrängtransport 40 %. Resterande 7 % utsläpp härrör från olika skogsvårdsarbeten som markberedning, plantering och röjning.

Koldioxidlager i förvaltd skog

Virkesförråd	11,3 miljoner ton CO ₂
Skogsmark	19,1 miljoner ton CO ₂
Totalt	30,4 miljoner ton CO ₂

Årlig kolinlagring i förvaltd skog

Skogens tillväxt	447 000 ton CO ₂
Uttag av skogsprodukter	- 336 000 ton CO ₂
Nettoinlagring	111 000 ton CO ₂

Övriga utsläpp från skogsbruket, till exempel från fordon, maskiner och plantskolor, ligger på 1 850 ton CO₂ per år och av dessa är knappt 1 350 ton av fossilt ursprung.

Doktoranden Mostarin Ara från skogsforskningsprojektet FRAS 1 presenterar resultat i fält vid slutkursen på Tagel. Skylthållarhjälp av doktoranderna Per Nordin och Magnus Persson. FRAS är ett forskningsprogram i samverkan mellan Sveriges Lantbruksuniversitet, Linnéuniversitetet, forskningsstiftelsen SkogForsk och näringen. Prästlönetillgångar i Växjö stift har bidragit med finansiering och sitter i styrgruppen för både FRAS 1 och nu i fortsättningen FRAS 2. Under FRAS 1 har sex doktorander examinerats och mycket användbara forskningsresultat presenterats. FRAS = Framtidens skogsskötsel i södra Sverige – skogsskötsel för en grön omställning. Foto: Klas Gustavsson

Hyggesfritt skogsbruk

Hyggesfritt skogsbruk innebär att skogen brukas utan att en stor kal yta tas upp. Det kan finnas flera olika anledningar till att arbeta med hyggesfritt skogsbruk som att förstärka sociala värden och göra skogen trevligare för besökare. Hyggesfritt skogsbruk kan också innebära att naturvärden bevaras eller förstärks och kan vara en bra metod på marker som är svåra att föryngrå. Eftersom varje skog är unik och inte ser ut på samma sätt eller har samma förutsättningar är det viktigt att göra bedömningen av skogsbruksmetod och åtgärd i fält.

Skogvaktare Carl Philip Sandberg och skogsarbetare Benno Bergenholtz diskuterar olika hyggesfria åtgärder som blädning, luckhuggning och kantföryngring i skogsbeståndet på fastigheten Ljungby Tannåker 2:1. Foto: Mattias Magnusson

När förvaltningen uppdaterade skogsbruksplanerna identifierades lämpliga områden för hyggesfritt skogsbruk. Resultatet blev att cirka 2 000 ha av skogsmarken kommer att brukas som hyggesfritt i målklasserna PG och K. När förvaltningen får mer erfarenhet av hur dessa skogar ska skötas är det möjligt att arealen hyggesfritt kommer att öka.

På fastigheten Tannåker strax öster om sjön Bolmen visar skogvaktare Carl Philip Sandberg och skogsarbetare/planerare Benno Bergenholtz på olika åtgärder i ett fyra hektar stort område som ska skötas hyggesfritt. Beståndet är flerskiktat av gran med inslag av grov tall och lövträd vilket innebär att det finns träd i olika storlekar. Ingrepp som blädning, luckhuggning och kanthuggning är lämpligt säger Benno som planerat för åtgärderna. Basvägar och backstråk har snitslats i fält och de träd som ska stå kvar är markerade. Eftersom en stor del av beståndet ligger på fuktig till blöt mark är det lätt att få körsador. För att det inte ska bli skador på marken där maskinerna tar sig fram måste åtgärden vara väl planerad. Dessutom behöver väderleken vara gynnsam, antingen frusen mark eller riktigt torrt. Det krävs noggrannhet och tid för att planera och

sedan utföra åtgärder i hyggesfria skogar då drivningsförhållanden ofta är utmanande och har andra förutsättningar än vid trakthyggesbruk. Riset från de avverkade träden kommer till nytta då maskinen kan köra på detta och minska marktrycket. Senare kommer vissa mindre trädgrupper av ung skog att röjas.

På fastigheten Ljungby Simmarp 1:18 har blädning i tallskog på torvmark genomförts. Blädningen utfördes för tio år sedan då vintern var extra kall. Detta gjorde det möjligt att genomföra ingreppet utan att orsaka körska-dor i marken. Stora, medelstora och små träd togs ned i blädningen som också kräver att träd huggs bort i stickvägen så att maskinen kan ta sig fram. Risskiktet har svarat bra och det märks genom att det är mycket blåbär och lingonris i fältskiktet. I stickvägarna och i mindre luckor finns nu också små plantor av självföryngrad tall. Detta eftersom sol-ljuset har kommit ner till marken och fröna kunnat gro. Nästa hyggesfria åtgärd blir att utöka stickvägen med en kanthuggning. Om markskiktet också får en störning så får fröna ännu lättare att gro.

Självföryngrad skog på fuktig mark med stor andel björk som ska bedrivas hyggesfritt. Beståndet ligger på fastigheten Ljungby Vittaryd 3:1 och skogsarbetare/planerare Benno Bergenholtz tänker sig att nästa skogliga åtgärd är gallring och/eller blädning där en variation av trädslag ska få finnas kvar. Foto: Mattias Magnusson

Ömsesidig fundering, vem gör vad? Foto: Klas Gustavsson

Jakt- och fiskeupplåtelser

PLT i Växjö stift upplåter jakträtt till cirka 370 jaktlag och tillsammans ger det en intäkt på drygt 4,7 mnkr för 2022. Under året har byggnation av fyra vindkraftsparker berört fem jaktupplåtelser som fått betydande reducering av avgiften.

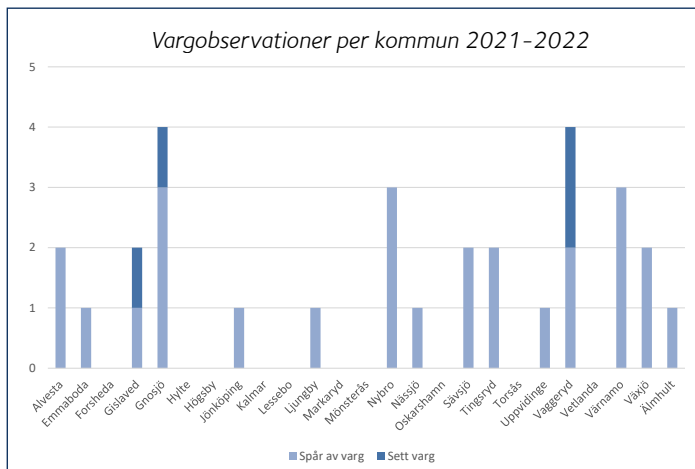
För avskjutningen av vildsvin som under de senaste åren haft en kraftig uppgång verkar trenden nu vara bruten och avskjutningen faller tillbaka till nivån tre år tidigare, från 1,9 till 1,4 vildsvin per 100 hektar. För rådjur har avskjutningen de senaste 20 åren i stora drag legat på omkring två rådjur per 100 hektar.

I rapporteringen efter jaktsäsongerna samlar vi även in observationer av varg, både spår av varg och observationer på jaktmarken. Uppgifterna sammanställs per kommun och ger en bild av utvecklingen över tid.

Statistiken speglar inte rovdjurstätheten fullt ut eftersom det är olika arealer jaktmark i olika kommuner men det ger en fingervisning om utvecklingen. För tio år sedan var iakttagelser av varg mycket ovanligt men har sedan dess ökat mångdubbelt i både antal och utbredning inom stiftet.

PLT i Växjö stift har drygt 140 fiskeupplåtelser som tillsammans med utdelningar från fiskevårdsområden gav drygt 400 tkr i intäkt för 2022. Utdelning skedde från Hossmo FVOF söder om Kalmar, Ryssbysjöns FVOF norr om Nässjö, Åsnens FVOF söder om Växjö, Tikens FVOF söder om Tingsryd och Tenhultasjöns FVOF söder om Jönköping. Utdelningarna var både större och fler än vanligt och gav en intäkt på totalt 131 tkr. Bland fiskeupplåtelsena skrevs sex nya avtal på fiskevatten som blivit lediga eller som inte varit utarrenderade tidigare.

Jordbruket

ALLMÄNT

I jordbruksförvaltningen fanns vid 2022 års utgång 28 gårdsarrenden och cirka 200 sidoarrenden samt ett 100-tal övriga upplåtelser. Under året har ett gårdsarrende tillkommit genom förvärv av Vetlanda Korsberga-Byestad 1:19. Arealen utarrenderad jordbruksmark uppgår till cirka 5 900 ha. Egendomsnämndens strategi är att förbättra den långsiktiga avkastningsförmågan för både PLT i Växjö stift som förvaltare och för våra arrendatorer, detta i kombination med ett ansvar för miljön.

Under 2022 fick de flesta lantbrukarna som arrenderar jordbruksmark av PLT i Växjö stift normalskördar. När det gäller intäkter och kostnader har 2022 inneburit förändringar av sällan skådad omfattning. Priserna på insatsvaror som drivmedel, konstgödning, utsäde, maskiner, reservdelar med mera har rusat i höjden. Samtidigt har verksamhetsgrenar som mjölkproducenter till stor del kompenseras med ökade avräkningspriser. Förmodligen och förhoppningsvis kommer svängningarna att minska och bli mer förutsägbara. En viktig del för lantbruket är energi- och drivmedelspriserna som stabiliserades något i slutet på året.

Under första delen av 2022 ökade byggkostnaderna kraftigt för att sedan för vissa byggprodukter falla tillbaka något. Generellt sett har byggkostnaderna ändå ökat med närmare 20 % sett för hela året.

På några prästlönefastigheter har det genomförts lite större investeringsprojekt:

- Uppförande av en helt ny maskinhall på Jönköping Visingsö Prästgård 1:1.
- Slutförande av renovering av arrendebostaden på Sävsjö Vallsjö 2:1.
- Slutförande av miljöprojekt inom LONA och LOVA på Jönköping Visingsö Prästgård 1:1.

Det finns två pågående investeringsprojekt på Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1 omfattande uppförande av nytt ungdjursstall samt ett större nyodlingsprojekt. På Nybro Madesjö 3:289 pågår slutarbetet med renovering av arrendebostaden. Projekten inom LONA och LOVA fortsätter och flera projekt knyter an till jordbruksmark.

EKONOMI

Det utdelningsbara resultatet uppgår till 3,1 mnkr. Resultatet blev 0,7 mnkr lägre än budget 2022. Jordbruket kan vara en svår verksamhet att planera med omfattande byggnader där verksamhet pågår. Från tid till annan händer saker som måste åtgärdas omedelbart för att inte äventyra arbetsmiljö, djurhälsa eller miljökrav.

FRAMTID

Med tanke på vikten av en god självförsörjning inom landet gällande livsmedel tror vi att intresset av att arrendera jordbruksmark av PLT i Växjö stift även fortsättningsvis kommer vara stort.

Sol och Vind – grön energi

Svenska kyrkan har ett ansvar att bidra till de globala och nationella målen för en hållbar utveckling. Tillsammans med människorättsprincipen ligger förvaltar-skapstanken till grund för Svenska kyrkans verksamhet. Förvaltar-skapstanken betonar människans ansvar att förvalta såväl ekonomiska som ekologiska resurser på ett ansvarsfullt sätt. En omställning är nödvändig av klimatskäl men även, har det tydligt visat sig, av säkerhetspolitiska och ekonomiska skäl. Svenska kyrkan som en av landets största markförvaltare är en viktig möjliggörare.

Enligt Svenska kyrkans färdplan för klimatet ska prästlönetillgångarna driva på investeringar i sol- och vindkraft. Det kan ske både i små och stora projekt och i samverkan med andra aktörer. Biskopsbrevet om klimatet markerar också att Svenska kyrkan behöver vara drivande och ta ansvar.

Citat från biskop Fredrik Modéus: ”Att möta klimatkrisen kräver både inre samling och yttre handling. Nödläget gör att vi behöver rannsaka vårt sätt att leva. Svenska kyrkan arbetar med målsättningen att vara klimatneutral till år 2030, vilket är 15 år före målbilden för hela samhället. Den snabba omställningen är en utmaning som saknar motstycke i historien. Den måste bygga på vetenskap och teknik och fordrar handlingskraft. För klimatet kan inte vänta. Jag är stolt över att vara biskop i Växjö stift som tar ansvar och initiativ till verklig förändring. Tillsammans kan vi göra skillnad och skapa förutsättningar för framtida generationers liv på jorden”.

PLT i Växjö stift ser det som en mycket viktig uppgift att aktivt vara med och bidra till en långsiktigt hållbar energiförsörjning genom att se positivt på sol- och vindkraft på våra marker. Det är vanligt att etableringar kommer i konflikt med andra intressen såsom närmiljö, kulturmiljö eller sociala värden. Miljödomstolar, länsstyrelser och kommuner gör en samlad bedömning och avgör var solcellsanläggningar respektive vindkraft kan byggas, denna bedömning lutar PLT i Växjö stift sig mot.

Förutom den väsentliga klimatnyttan kommer en successiv driftsättning av solcellsanläggningar och vindkraft på PLT i Växjö stifts marker även att mer och mer avspeglar sig i intäkter (arrenden). Intäkter som kommer andelsägande församlingar och deras verksamhet till del.

SOL

På två av PLT i Växjö stifts arrendegårdar finns solcellsanläggningar på tak uppförda, i Kalmar och Alvesta kommuner. För att erhålla mer resurseffektivitet och som ett betydande steg att uppnå en klimatneutral kyrka till 2030 lägger vi för tillfället dock mer fokus på att förverkliga ett antal storskaliga solcellsanläggningar på mark. Därför drivs en projektfinansierad samverkan med andra stifts prästlönetillgångar inom området och det handlar om anläggningar i storleksordningen om minst 30 ha och uppåt. Förutom detta arbetar vi inom förvaltningen själva med att identifiera möjliga markområden för solcellsanläggningar, fokuserat på impedimentsmarker och skogsmark av sämre beskaffenhet. Jordbruksmark är generellt inte aktuellt för oss att ta i anspråk, endast i form av mindre markarealer för att få till lämpliga avgränsningar och möjligen svaga betesmarker. Analysarbetet har mynnat ut i att vi för närvarande har tecknat samverkans- och arrendeavtal med en aktör som berör fem av våra fastigheter och totalt närmare 600 ha bruttoareal. Markerna ska nu utvärderas och undersökas för framtida projektering av solcellsanläggningar. Svårt att skatta hur stor del av denna areal som kommer att bli möjlig att förverkliga. Det är en förhoppning att det finns ett par anläggningar driftsatta inom PLT Växjö stift om tre år. Tecknade avtal och färdiga anläggningar innebär förutom erhållande av årligt arrende en möjlighet för prästlönetillgångar/Svenska kyrkan till delägarskap med upp till 20 % av respektive anläggning. Förutom ovanstående avtal kommer PLT i Växjö stift sannolikt att teckna avtal avseende ytterligare minst fem fastigheter under 2023. Som en del av det samordnade färdplansprojektet utreds möjligheterna att tillskapa en grön energifond för hela Svenska kyrkans organisation att göra investeringar i.

FAKTA:

Ett modernt vindkraftverk kan i nuläget producera cirka 20 000 MWh årligen, vilket ungefär motsvarar 4 000 genomsnittsbostäders årsförbrukning av hushållsel. En solcellsanläggning på mark av storleksordningen cirka 30 ha (60 fotbollsplaner) producerar årligen ungefär lika mycket som ett modernt vindkraftverk. Energilagring med batterier och/eller vätgas kommer sannolikt att vara en viktig pusselbit inom de sol- och vindkraftsparker som kommer att anläggas.

*Konrad Rosander på studiebesök i solcellsanläggning i Skåne.
Foto: Klas Gustavsson*

VIND

För närvarande finns nio vindkraftverk driftsatta på PLT i Växjö stifts marker, varav sju driftsattes under år 2022. Verken är uppförda inom kommunerna Borgholm, Vetlanda, Uppvidinge och Jönköping. Det är generellt utdragna tillståndsprocesser inom vindkraftsområdet, nu ligger ytterligare projekt i startgrupparna för byggnation och driftsättning. Under år 2023/2024 beräknas driftsättning av sex verk (Växjö samt Uppvidinge) och som därmed kommer att bidra till klimatomställningen. Förutom dessa har PLT i Växjö stift i nuläget arrendeavtal tecknade på ytterligare fem fastigheter där processen ligger i olika faser och sannolikt kommer ytterligare avtal ingås under flera år. Inom tio år finns förhoppningsvis minst 25 verk på förvaltade arealer.

Fastighetsutveckling

Egendomsförvaltningens grundläggande uppdrag är att säkra uthållig värdetillväxt och avkastning på tillgångar i form av skogs- och jordbruksmark. Att identifiera och utveckla inneboende förväntningsvärden är en viktig del av förvaltningen. Men också en möjlighet förverkliga kyrkans mål med hänsyn till hållbarhetens samtliga dimensioner.

Kyrkans fastighetsförvaltning är en unik resurs för positiv samhällsutveckling, som behovsstyrt tillgängliggör mark för boende och verksamheter. Våra utvecklingsprojekt förankras i dialog med lokal församling, kommunala planläggare och politiker.

Social hållbarhet betyder i detta sammanhang att vi planerar för alla. Målbilden är ofta "blandbyn", med olika bostadstyper och upplåtelseformer.

Ekologisk hållbarhet eftersträvas genom att välja kunder och partners som arbetar med hållbara material och metoder. Vårt förstahandsalternativ är planlägga för träbyggnation, produkter som kan underhållas, återanvändas eller återvinnas. Så långt som möjligt ska naturmark bevaras och generösa grönytor skapas för lek och rekreation.

Ekonomisk hållbarhet är starkt kopplad till energianvändning, vattenhushållning och påverkan på närmiljön.

För att leva upp till målbilderna har PLT i Växjö stift i växande utsträckning, självständigt eller i samarbete med annan part, målsättningen att utveckla och sälja detaljplanerad mark. Även företagsekonomiskt är denna förändring positiv då förvaltningen på detta sätt kan tillgodogöra sig högre förädlingsvärde.

AKTUELLA UTVECKLINGSPROJEKT

Jönköping

- Planbesked för 477 nya bostäder varav 145 i pågående detaljplaner med byggstart 2023–2027
- Pågående förprojektering av ytterligare 500 bostäder med byggstart tidigast 2028
- Under året tecknades köpeavtal omfattande 125 ha verksamhetsmark i Öggestorp
- 50 ha verksamhetsmark ingår i pågående planprocesser
- Planbesked för ytterligare 59 ha har beviljats 2022
- Förprojektering av 25 ha verksamhetsmark

Växjö

- Planansökan för 50 bostäder i Långarör

Värnamo

- Förprojektering av 30 ha för Kriminalvården

Ljungby

- Förprojektering av 22 ha verksamhetsmark

Mörbylånga

- Förprojektering av 17 ha för 200 - 300 bostäder i Algutsrum

Vaggeryd

- Förstudie avseende 30 småhus

Internkontroll

Egendomsnämnden har implementerat ett nytt reglemente för internkontroll, kopplat till reglementet finns en internkontrollplan. Internkontrollplanen omfattar tolv väsentliga nyckelkontroller. De mest kritiska processerna redovisas i ett årshjul på eigendomsnämndens sammanträden. Genom att fördela ut redovisningarna till flera möten ges bättre möjligheter att anpassa kontrollerna till verksamheten och ta lite mer tid för djupare analys av var och en av dem. Internkontrollplanen är ett levande dokument där nya nyckelkontroller kan tillkomma och andra mönstras ut allt efter behov.

Redovisade nyckelkontroller

Februari - framskrivna skogsbruksplaner med uppgifter om den förvaltade arealens fördelning, virkesförråd, bonitet, tillväxt, åldersklasser med mera.

April - föregående års avverkning och försäljning av leveransvirke, arbetsmiljöarbetet för förvaltningens personal avseende sjukskrivningar, medarbetarsamtal, fortbildning och annat som kopplar till arbetsmiljön samt verkställighet av beslut fattade av eigendomsnämnden.

Juni - jordbruksarrendeverksamheten med prisättning, tillsättningar och investeringar kopplade till jordbruksarrenden.

Oktober - intern och extern revision av skogscertifieringen, efterlevnad av certifieringsreglerna samt i vilken utsträckning avvikelser har hanterats.

Övriga fem internkontrollpunkter redovisas samlat i anslutning till den årliga verksamhetsrevisionen.

Th: Det var många som besökte invigningen och på bilden visar en representant från Sportfiskarna resultatet av elfiske i bäcken Lillån där flera små fina öringar fångades.

Foto: Konrad Rosander

Kyrkoreservatet Lillån invigs

Den 30 maj invigdes det nya kyrkoreservatet Lillån av biskop Fredrik Modéus beläget på fastigheten Bankeryd 2:2 i Bankeryds socken, Jönköpings kommun. Det var vackert väder och många människor deltog i invigningen. Kyrkoherden i församlingen Karin Grännö Engkvist höll en andakt, församlingskören sjöng, KFUM berättade om sin verksamhet i närområdet, kommunen om reningsverket för våtmarksrening och sportfiskarna om sitt arbete och de ekologiska värdena i Vätternbäckarna.

Kyrkoreservatet är sex hektar stort och består av en skogsslutning och en bäckravin ner mot vattendraget Lillån. Det är en del av "Backamoskogen" som är ett populärt friluftsområde nära samhället. Tillgängligheten för allmänheten är god och många stigar går genom skogen. Sigfridsleden passerar området och en annan led, Lillåleden, följer Lillån där besökare kan ströva utmed bäckravinen och närliggande skog. Lillåleden har tillkommit i samarbete med Bankeryds lokala föreningsliv och Jönköpings kommun.

Lillån är särskilt värdefull för fisk och natur då det är ett av få lite större naturliga vattendrag som mynnar ut i Vättern. Vättern är en oligotrof klarvattensjö med en glacialrelikt rödingstam. Lillån är oreglerad cirka 1,5 km uppströms, och hyser en stam av ursprunglig storvuxen öring, harr och flodnejonöga. Fåglar och däggdjur som till exempel strömstare, forsärsla, häger och bäver finns också i området.

Skogen är dominerad av äldre tallskog, många träd är cirka 130 år, som växer på sandsediment. Underväxt av rönn, hassel, brakved och enstaka ekar och bokar finns. Branten ner mot Lillån samt tillhörande strandzon till bäcken domineras av äldre lövträd som asp, björk och gråal.

Biskop Fredrik Modéus inviger kyrkoreservatet Lillån på fastigheten Jönköping Bankeryd 2:2 intill Bankeryd samhälle. Foto: Sara Nodmar

Ungskog Vaggeryd Tofteryd 4:1. Foto: Klas Gustavsson

Förvaltningsberättelse

Egendomsnämnden avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2022 för Prästlönetillgångar i Växjö stift (829502-4189) med säte i Växjö. Den av revisorerna granskade årsredovisningen omfattar sidorna 20-38.

INFORMATION OM VERKSAMHETEN

Prästlönetillgångarnas historik

Kyrkans markinnehav går tillbaka till 1000-talet. Då gjorde utländska biskopar och tillika missionärer resor till Skandinavien för att kristna vikingarnas ättlingar. Så småningom inskrevs i landskapslagarna att socknen skulle skänka "jord" med "laga hus" till församlingskyrkan innan biskopen kunde inviga kyrkan och tillsätta sockenpräst på prästgården. Kyrkan kom att äga drygt 20 procent av marken i landet. Västerås riksdag 1527 blev emellertid vändpunkten för kyrkan som markägare. Gustav Vasa fick fullmakt att dra in kyrklig egendom

till kronan. När reduktionen var avslutad 1550 var klosterväsendet utplånat och kyrkans markägande i stort sett försumbart. Till prästernas försörjning upplät kronan prästboställen och under Karl XI inrättades nya prästtjänster, komministerar åt vilka nya boställen anslags. Av kronan anslagna egendomar tillfördes successivt och kyrkan kunde vid slutet av 1700-talet bruka ungefär samma markareal som idag, cirka 1,5 procent av rikets areal. Kronan hävdade dock äganderätten till marken, som betecknades som Krono under allmän disposition och ställde den endast till kyrkans förfogande för bestämda kyrkliga ändamål, det vill säga för prästens uppehälle och kyrkans underhåll.

Prästlönetillgångarnas rättsliga ställning

Prästlönetillgångarna betraktas efter år 2000 som självägande stiftelser och är särskilda rättssubjekt. De utgör tillsammans i stiftet en egen juridisk person och har ett eget organisationsnummer.

Fastigheterna benämns prästlönefastigheter och fonden benämns prästlönefond och tillsammans utgör de prästlönetillgångar. I Växjö stift utgör prästlönefastigheterna 2,6 procent av den totala landarealen.

Församlingar med egen ekonomi och pastorat har del i avkastningen från prästlönetillgångarna i proportion till värdet av de tillgångar som varje församling/pastorat tillförde förvaltningen per den 1 januari 1995. Det totala antalet andelar är 143 371 st. Andelstalen är låsta och påverkas inte av köp eller försäljning av fast egendom. Sådana fastighetstransaktioner utgör en omfördelning mellan olika förmögenhetsslag inom den totala förmögenhetsmassan. Vid fastighetsförsäljning övergår tillgångar ur förmögenhetsslag ”jord” och ”skog” till att bli ”fondmedel”. Motsvarande gäller vid förvärv av fast egendom då ”fondmedel” överförs till ”jord” och ”skog”.

Förvaltningsuppdraget

Enligt Lag om Svenska kyrkan har staten beslutat att trossamfundet Svenska kyrkan ska förvalta prästlönetillgångarna och dessa har till ändamål att bidra till de ekonomiska förutsättningarna för Svenska kyrkans förkunnelse. Endast avkastningen får användas till ändamålet och förmögenheten ska vara placerad på ett godtagbart sätt.

Enligt kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas av stiftens och i Växjö har stiftsfullmäktige uppdragit åt egendomsnämnden att ansvara för detta. Stiftsstyrelsen ställer personal till förvaltningens förhållande.

Enligt kyrkoordningen ska prästlönetillgångarna förvaltas så effektivt som möjligt och på ett sådant sätt att de ger bästa möjliga uthålliga totalavkastning. Tillgångarna ska förvaltas på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Vinsten från förvaltningen utbetalas med hälften till andelsägande församlingar och pastorat och med hälften till nationell nivå i Uppsala.

Skogsbruket

Skogsinnehavet är den viktigaste delen av prästlönetillgångarna i Växjö stift och skogsmarksarealen ska bibehållas på nuvarande nivå, cirka 49 000 ha. Förvalt-

ningen ska vara uthållig och ge god ekonomisk avkastning. Skogsskötseln ska vara aktiv, målinriktad och utgå från naturgivna förutsättningar.

Skogsbruket ska bedrivas så att skogens biologiska mångfald bevaras, skogsekosystemens funktioner säkras och värdefulla kulturmiljöer värnas för framtiden. Vårt skogsbruk ska nå och överträffa de krav som följer av lag och förordning. Skogsbruket på eget markinnehav ska uppfylla kraven i FSC®- och PEFC™-skogscertifiering. Viktningen mellan ekonomisk avkastning och bevarandemål sker genom utarbetade skogsskötselplaner, skogsbruksplaner och långsiktiga hushållningsplaner.

Försäljning av leveransvirke och avverkningsrätter konkurrensutsätts genom att flera köpare erbjuds lämna anbud. Fördelningen mellan avverkningsrätter och leveransvirke ska styras av marknadsförutsättningarna och objektens lämplighet. Marknadsförutsättningarna kan också styra den avverkade volymen som kan variera mellan åren men som ska anpassas till tillväxt och tillgängliga rotstående volymer i ett flerårsperspektiv.

Skogen förvaltas av en fältorganisation bestående av tre distrikt med distriktsskogvaktare och skogsarbetare. På kansliet i Växjö finns förvaltningschefen och andra tillkommande resurser som tillsammans med fältorganisationen tar helhetsansvaret.

Jordbruket

Förvaltningen av jordbruken ska inriktas mot att ta tillvara de utvecklingsbara gårdarnas avkastningsmöjligheter och investera i dessa med syfte att skapa underlag för aktiva, heltidsinriktade lantbruksföretag. Försäljningen av olönsamma gårdar ska användas som medel att finansiera investeringarna och förbättra strukturen på förvaltningens fastighetsinnehav.

Det ska även finnas möjlighet att både förstärka befintliga, utvecklingsbara företag med mer mark och att investera i nya jordbruksfastigheter.

Ett utvecklingsbart gårdsarrende är ett gårdsarrende som har eller bedöms kunna få en god avkastning och vara underlag för ett heltidsföretag. Det finns förutsättningar att genom investeringar utveckla gårdsarrendet och dess möjlighet att uthålligt ge god direktavkastning. Investeringen ska oavsett produktionsinriktning kunna bäras till minst 60 procent av den areal som arrenderas

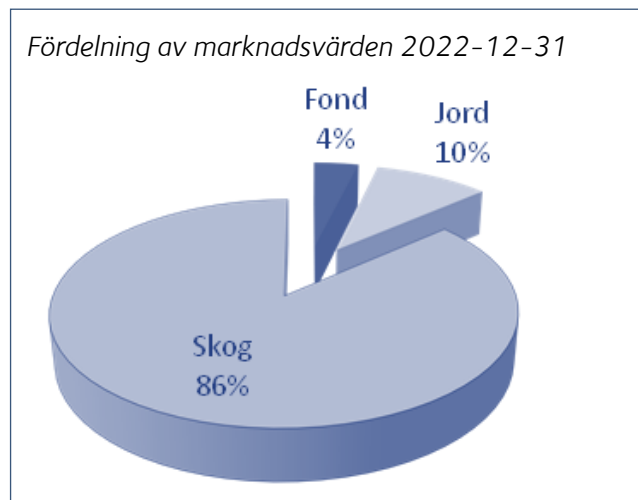
av egendomsförvaltningen. Utvecklingen har ännu så länge varit att möta jordbrukets ekonomiska förutsättningar med större och mer rationella jordbruksföretag, en utveckling som påverkar även jordägarens inriktning och beslut. En viktig faktor att ta hänsyn till är de stöd och utjämningsystem som EU använder för styrning av jordbrukssektorn. Ansvarig är en jordbruksförvaltare som samverkar med övriga resurser i organisationen.

Kapitalet

Prästlönefonden ska dels vara ett verktyg i arbetet med att förbättra fastighetsstrukturen, dels över tid ge ett utdelningsbart överskott. Den balanserade vinsten ska möjliggöra en effektiv förvaltning och ge förutsättningar för en jämn utdelning till församlingar och pastorat.

Kapitalförvaltningen förbereds via en intern kapitalplaceringsgrupp, ekonom, enhetschef, förtroendevalda och vid behov med stöd av extern kompetens.

Prästlönetillgångar i Växjö stift ska i sin kapitalförvaltning sträva efter att vara en ansvarsfull investerare. Det innebär att placeringar ska bedömas efter såväl etiska som finansiella aspekter. Förvaltare av prästlönetillgångarnas kapital förväntas välja företag utifrån positiva kriterier. Med det avses företag som i sin verksamhet och/eller med sina varor och tjänster bidrar till hållbar utveckling för såväl miljö som samhälle och människor. Egendomsnämnden ser positivt på företag som erbjuder hållbara och klimatsmarta tjänster och har energieffektiva processer.

Balanserade vinstmedel ska enligt Kyrkostyrelsens beslut placeras med iakttagande av största möjliga trygghet mot nominella förluster och med iakttagande av marknadsmässig avkastning. Godkända tillgångsslag finns beslutade för placering av både prästlönefond och balanserade vinstmedel.

En kristen människosyn och det ansvar för andra människors väl som är ett viktigt uttryck för kristen etik motiverar återhållsamhet beträffande placeringar i vissa branscher. Det finns därför särskilda krav och restriktioner för investeringar i branscher som relaterar till fossil energi, alkohol, tobak, spel, vapen och pornografi. Kapitalförvaltningen följer nationell nivåns etiska placeringsregler med dess tillhörande placeringsanvisningar.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Det utdelningsbara överskottet från förvaltningen av prästlönetillgångarna uppgick 2022 till 63,2 mnkr (50,4) efter bokslutsdispositioner, skatt och värdesäkring samt avdrag för realisationsvinster på sålda prästlönefastigheter. Resultatet är en miljon högre än budget. Det finns några riktigt stora avvikelser, värdesäkring som en följd av inflationen tar -14,6 mnkr (-3,2) från det utdelningsbara resultatet.

Skogsförvaltningen levererar ett resultat fem miljoner över budget 60,3 mnkr (55,4), avvikelser beror inte på större avverkningsvolym utan på högre virkespriser.

Jordbruket drabbades av oförutsett fastighetsunderhåll som bidrog till att sänka resultatet till 3,1 mnkr som är 0,7 mnkr lägre än budget.

Intäkterna från prästlönefondsplaceringarna blev 6,8 mnkr vilket är 2,8 mnkr högre än budget, men som tidigare nämnts har det samtidigt krävts -14,6 mnkr för att värdesäkra för inflationen. Från och med upprättande av årsredovisning 2022 övergår Prästlönetillgångar i Växjö stift, liksom övriga prästlönetillgångar, till att tillämpa KPIF (KPI med fast ränta) som inflationsmått för värdesäkring av prästlönefondskapitalet. Tidigare år har inflationsmättet KPI använts för motsvarande värdesäkring.

Egendomsnämnden föreslår en bibehållen utdelning på 225 kr/andel i 2022 års bokslut, förslaget innebär en

FLERÅRSÖVERSIKT

Belopp i mnkr

	2022	2021	2020	2019	2018
Rörelsens intäkter	152	145	159	194	119
-varav resultat vid avyttring av prästlönefastigheter	7	22	39	45	4
Årets resultat	85	78	96	135	65
Förslag till utdelning	65	65	57	57	57
Balansomslutning per bokslutsdag	1 864	1 840	1 826	1 790	1 720

Nyckeltal

Vinstmarginal, %

Skog	48,9	46,9	48,2	40,6	58,2
Jord	52,7	53,5	56,0	53,4	44,7

Direktavkastning, %

Skog	1,7	1,4	1,5	1,2	1,9
Jord	1,5	1,6	1,7	1,6	1,3
Fond	2,8	0,9	0,7	7,1	negativ
Direktavkastning förvaltade tillgångar	1,7	1,4	1,5	1,5	1,7

Totalavkastning, %

Skog	1,0	1,6	13,6	1,9	2,5
Jord	negativ	4,5	15,6	4,1	8,6
Fond	negativ	14,2	0,7	25,9	negativ
Totalavkastning förvaltade tillgångar	0,4	2,5	13,2	3,2	2,9

Marknadsvärden förvaltade tillgångar¹

Skog	3 720 ²	3 720	3 691	3 232	3 227
Jord	420 ²	430	414	392	417
Fond	164	191	177	176	156
Summa marknadsvärde	4 304	4 341	4 282	3 800	3 800

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med rörelsens intäkter.
Direktavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, exklusive realisationsresultat och avskrivningar, dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

Totalavkastning (%) - Uppgiften beräknas som rörelseresultat, inklusive realisationsresultat och avskrivningar, plus värdeutveckling under året dividerat med genomsnittligt marknadsvärde på förvaltade tillgångar.

¹ Schabloniserade marknadsvärden för jord och skog beräknas som taxeringsvärdet *1,33.

² Marknadsvärdet påverkat av att fyra försäljningar till staten 2019 och 2020 hade Prästlönetillgångar i Växjö stift som taxerad ägare 2021.

utdelning på 32,3 mnkr till församlingar och pastorat och lika mycket till utjämningsystemet på nationell nivå. Efter den utdelningen finns 79,4 mnkr i reserverade vinstmedel, en viktig post för att hålla en jämn utdelning om vi går in i en lågkonjunktur.

Förvaltda areal (ha)

Skog	49 113
Impediment	3 878
Inägor	5 455
Övrig mark	1 740
Summa	60 186

(ha)	Inägomark	Skogsmark	Total landareal
Försäljning	1	1	3
Köp	18	150	175

Prästlönetillgångarnas resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys med noter.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Prästlönefondens värdesäkring motsvarande inflationen har belastat det utdelningsbara resultatet med cirka 15 mnkr.

De nominella prisökningarna på virkesförsäljningen har inte givit motsvarande real värdeökning. Det vill säga virkesprishöjningarna har inte ökat rotnettot i samma omfattning på grund av de inflationsdrivna kostnadsökningarna.

Större tillköp:

Vetlanda Korsberga-Byestad 1:19, cirka 140 ha, privat
 Vetlanda Korsberga-Byestad 12:1, cirka 10 ha, privat
 Jönköping Östra Ubbarp 1:31, cirka 25 ha, privat

FRAMTIDA UTVECKLING SAMT VÄSENTLIGA RISKER OCH OSÄKERHETSFAKTORER

2022 är det första året på två år utan pandemirestriktioner som påverkat vårt arbetssätt och egendomsnämndsmöten. Omställningen från stor andel arbete

från extern arbetsplats till större närvaro har skett successivt. Det märks att det varit efterlängtat att kunna arbeta mer från kansliet för närvaron ökade direkt. Samtidigt har organisationen lärt sig mycket, fått utrustning som gör att förvaltningen är bättre rustad och kan arbeta mer flexibelt om något liknande skulle ske igen. Med utvecklingen av konflikten i Ukraina och den konfrontativa retorik som kommer från Ryssland är beredskap något som åter blivit prioriterat och pandemin kan ses som ett genrep för hur det går att agera vid nya, andra restriktioner. Som en konsekvens av den förhöjda beredskapen kom under året också frågan om krigsplacering. Förvaltningen har lämnat ett förslag på medarbetare som bedöms behöva krigsplaceras på arbetsplatsen för att säkerställa samhällskritiska funktioner. Hela omvärldsutvecklingen är, förutom det obegripliga lidande det skapar på alla sätt, negativ för förvaltningens verksamhet men det finns beredskap att klara förändringar.

Den skenande inflationen har på flera sätt påverkat resultatet 2022. Sannolikt kommer en högre inflation kvarstå även 2023. Inga värdenedskrivningar på kapitalplaceringarna har behövt göras 2022 utan det är bara inflationens urholkning av prästlönefondens värde som har kompenseras. Nedskrivningsbehovet kan snabbt ändras om värdena på placeringarna skulle sjunka ytterligare.

Utöver värdesäkringen ger inflationen ökade kostnader för förvaltningen och påverkar realvärdena på det som produceras. Ännu så länge har rotnettona från avverkningarna kunnat behållas, trots ökade avverkningkostnader, genom stigande virkespriser. Risk finns att fortsatt ökade kostnader för avverkning och skogsvård inte kompenseras av höjda virkespriser.

Under 2023 kommer ett stort inflöde av fondkapital, cirka 100 mnkr och det finns en osäkerhet kring hur de ska placeras för att skapa utdelningsbart resultat utan ohälsosam risk. En passiv förvaltning eller för försiktig placering riskerar samtidigt realvärdet på grund av inflationen.

Inflationen driver upp räntorna och minskar hushållens köpkraft vilket i sin tur leder till minskade investeringar i byggande. Projekteringen och uppstarten inom

byggsektorn har nära nog tvärnitat och virkesköparna känner stor osäkerhet i hur efterfrågan på byggmaterial/trä kommer att utvecklas de närmaste åren. Ännu så länge har de god försäljning och utlastning om än med försämrat resultat. Om det beror på att virkesexporten från Ryssland i princip stryps och därmed skapar ett vacuum som de kan fylla, om det beror på att redan igångsatta byggprojekt slutförs och nedgången kommer när de blir klara eller om det ökade träbyggandet etablerat en större efterfrågan än tidigare är mycket svårt att värdera. Sannolikt är det en kombination av allt som kommer att forma de närmaste åren.

Den försämrade köpkraften och kostnadsökningarna påverkar också jordbruket. Med en försvagad köpkraft tvingas många se om sin hushållskassa och göra andra värderingar än tidigare, göra andra val än närproducerat, ekologiskt, svenska produkter som kan drabba svenskt lantbruk, våra arrendatorer. Energiförbrukningarna för drivmedel, el och sannolikt även ökade lönekostnader drabbar jordbruket lika hårt som skogsbruket. Det finns därmed en risk att lantbruksföretagen får en sämre ekonomi och svårare att klara arrendena. Under 2022 har stigande avräkningspriser på flera produkter kompenserat delar av kostnadsökningarna, osäkert om den utvecklingen kommer fortsätta under 2023.

Om det är en risk, möjlighet eller bara en osäkerhet kring utdelningsnivåerna går ännu inte att säga men den utredning av kyrkans skogsförvaltning som kyrkostyrelsen tillsatt kan naturligtvis påverka utdelningsnivåerna. Beroende på om översynen leder till ny tolkning eller omarbetning av kyrkoordningens kapitel 46 kan det leda till andra mål som ökade avsättningar, lägre avverkningsvolymmer eller annat som kan påverka det utdelningsbara resultatet.

En del av de detaljplanerprocesser som pågår och blir färdiga detaljplaner för byggnation under närmast kommande år får kanske vänta på kommersialisering. Stannar byggandet av är det kanske klokast att avvakta försäljning. Planerna har en löptid på fem år innan de måste vara igångsatta så det är ingen brådska.

Förslag till vinstdisposition

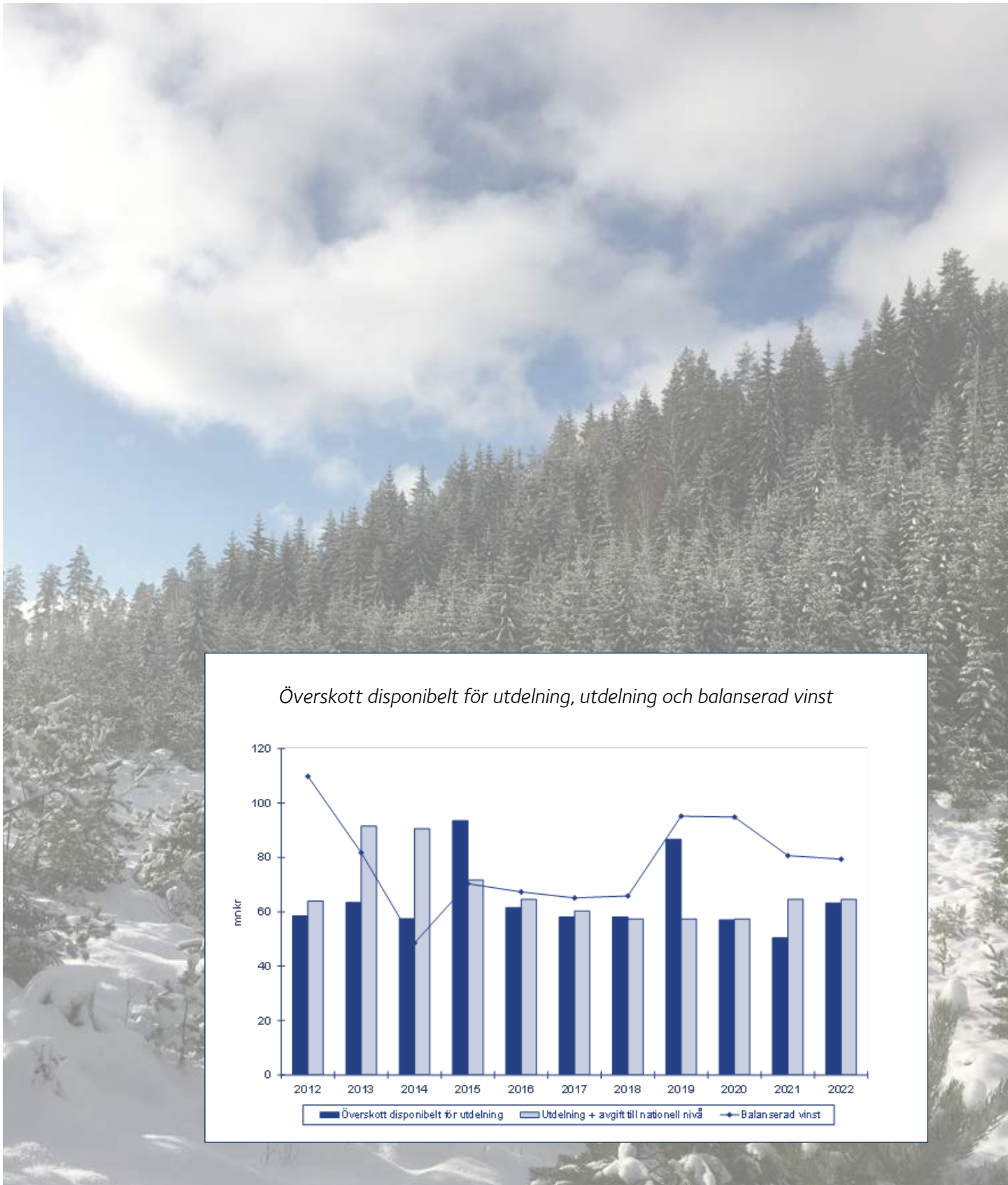
Belopp i tkr

Balanserade vinstmedel	80 654
Årets disponibla resultat	63 237
	143 891

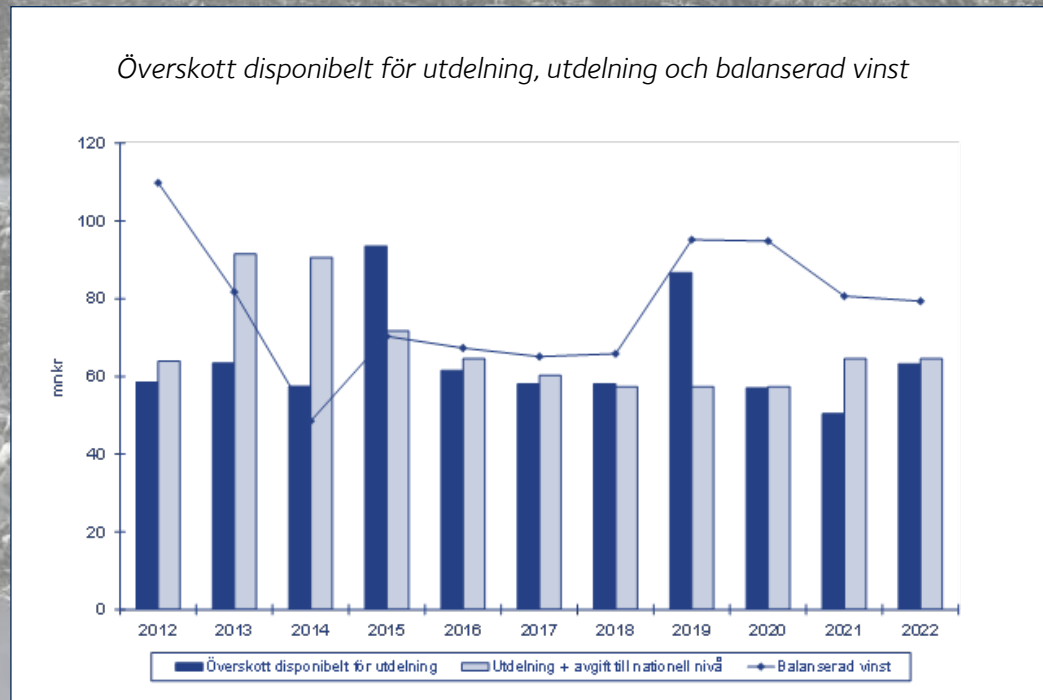
Egendomsnämnden föreslår att vinstmedlen disponeras på följande sätt:

Till församlingar och pastorat utdelas	32 258
Till nationell nivå betalas ett lika stort belopp	32 258
I ny räkning överföres	79 374
	143 891

Utdelningen till församlingar och pastorat uppgår till 225 kronor per andel, se bilaga 1

Överskott disponibelt för utdelning, utdelning och balanserad vinst

Resultaträkning

		2022	2021
<i>Belopp i tkr</i>	Not		
Rörelsens intäkter	3		
Nettoomsättning prästlönefastigheter	4, 5	136 208	119 190
Intäkter prästlönefond	6	6 830	2 066
Resultat vid avyttring av prästlönefastigheter		6 909	22 322
Övriga rörelseintäkter		1 420	1 004
Förändring av virkeslager		855	225
Summa rörelsens intäkter		152 222	144 807
Rörelsens kostnader			
Kostnader för varor, material och vissa köpta tjänster		-40 418	-35 371
Kostnader för inhyrd personal	7	-17 565	-15 473
Övriga externa kostnader	8	-12 730	-12 643
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar		-4 752	-4 822
Summa rörelsens kostnader		-75 464	-68 308
Rörelseresultat	3	76 758	76 499
Resultat från finansiella investeringar	9		
Resultat från finansiella anläggningstillgångar		5 460	743
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		1 351	625
Resultat efter finansiella poster		83 569	77 867
Bokslutsdispositioner	10	6 800	4 500
Skatt på årets resultat	11	-5 603	-4 255
ÅRETS RESULTAT		84 766	78 112
<p>Prästlönefastigheter och prästlönefonder ska förvaltas av Svenska kyrkan såsom självständiga förmögenheter. Endast avkastningen får användas för ändamålet. Resultaträkningen ovan är utformad för att följa god redovisningssed. Det redovisade resultatet är inte i sin helhet disponibelt för ändamålet. Enligt lag och kyrkoordning ska kapitalisering ske enligt nedan.</p>			
Årets resultat enligt resultaträkningen		84 766	78 112
Värdesäkring enligt KO 46:11		-14 620	-5 440
Omföring av realisationsresultat för fastighet i förhållande till anskaffningsvärde, enligt KO 46:10		-6 909	-22 322
Årets disponibla resultat		63 237	50 350

Balansräkning

Belopp i tkr

TILLGÅNGAR

Not

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar

Prästlönefastigheter	12	1 509 635	1 479 915
Inventarier	13	6 132	7 154
Pågående nyanläggning	14	10 077	7 299

1 525 844   **1 494 368**

Finansiella anläggningstillgångar

Prästlönefondsmedel	15	155 643	166 612
Långfristiga fordringar	16	16 881	17 055

172 524   **183 667**

Summa anläggningstillgångar

1 698 368   **1 678 035**

Omsättningstillgångar

Varulager

3 247   2 392

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		10 893	6 153
Övriga fordringar		5 430	6 733
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	17	2 413	3 085

18 736   **15 971**

Bank

18,21   143 760   143 540

Summa omsättningstillgångar

165 743   **161 903**

SUMMA TILLGÅNGAR

1 864 111   **1 839 938**

Balansräkning

Belopp i tkr

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Not

Eget kapital

Bundet eget kapital

Prästlönefastighetskapital
Prästlönefondskapital

2022 12 31

2021 12 31

1 519 712
155 643
1 675 355

1 487 214
166 612
1 653 826

Fritt eget kapital

Balanserat resultat
Årets disponibla resultat

80 654
63 237
143 891

94 821
50 350
145 171

Summa eget kapital

1 819 246

1 798 997

Obeskattade reserver

19

0
6 800

Avsättning skogsvård

14 030
13 302

Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder
Övriga skulder
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

20

12 058
10 885
7 892

8 929
3 453
8 457

30 835

20 839

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 864 111

1 839 938

Eget kapital

Rapport över förändring av Eget kapital

Belopp i tkr

	Bundet eget kapital		Fritt eget kapital	
	Prästlöne- fastighets- kapital	Prästlöne- fonds- kapital	Balanserat resultat	Disponibelt årsresultat
Ingående eget kapital 2021-01-01	1 450 471	175 593	95 151	57 018
Omföring av föregående års resultat			57 018	-57 018
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	40 339	-40 339		
Omföring avskrivning byggnad	-3 596	3 596		
Årets resultat				78 112
Omföring av realisationsvinst fastighet		22 322		-22 322
Värdesäkring enligt KO 46:11		5 440		-5 440
Utdelning till församling/pastorat			-28 674	
Avgift till nationell nivå			-28 674	
Utgående eget kapital 2021-12-31	1 487 214	166 612	94 821	50 350
Ingående eget kapital 2022-01-01	1 487 214	166 612	94 821	50 350
Omföring av föregående års resultat			50 350	-50 350
Köp/försäljning prästlönefastighet, bokfört värde	36 228	-36 228		
Omföring avskrivning byggnad	-3 730	3 730		
Årets resultat				84 766
Omföring av realisationsvinst fastighet		6 909		-6 909
Värdesäkring enligt KO 46:11		14 620		-14 620
Utdelning till församling/pastorat			-32 258	
Avgift till nationell nivå			-32 258	
Utgående eget kapital 2022-12-31	1 519 712	155 643	80 654	63 237

Kassaflödesanalys

		2022	2021
<i>Belopp i tkr</i>	Not		
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		76 758	76 499
<i>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar		4 752	4 822
Ökning av avsättning		727	593
Resultat vid försäljning av anläggningstillgångar		-6 910	-22 365
Erhållen ränta		1 351	625
Erhållen utdelning		4 719	743
Betald inkomstskatt avseende näringsverksamhet		-5 603	-4 255
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapitalet		75 794	56 662
<i>Kassaflöde från förändring i rörelsekapital</i>			
Ökning av varulager		-855	-225
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-2 764	5 062
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		9 996	-2 638
Kassaflöde från den löpande verksamheten		82 171	58 862
Investeringsverksamheten (driften)			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		0	-1 833
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		7	44
Förvärv av finansiella placeringar		-1 950	-325
Försäljning av finansiella placeringar		2 866	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		923	-2 115
Prästlönetillgångar			
<i>Prästlönefastigheter</i>			
Förvärv av prästlönefastigheter		-36 944	-42 811
Försäljning av prästlönefastigheter		6 226	24 793
<i>Prästlönefondsmedel</i>			
Förvärv av värdepapper		-5 165	-121 739
Försäljning av värdepapper		1 643	0
Ökning/minskning övriga medel		15 884	130 720
Kassaflöde från prästlönetillgångar		-18 356	-9 036
Kassaflöde före utdelning		64 737	47 711
Utdelning till församlingar/pastorat och nationell nivå		-64 517	-57 348
Årets kassaflöde		220	-9 637
Likvida medel vid årets början		143 540	153 178
Likvida medel vid årets slut	21	143 760	143 540

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Prästlönetillgångarnas årsredovisning har upprättats enligt årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3). Vidare tillämpas rekommendationer utgivna av Kyrkostyrelsens redovisningsråd för Svenska Kyrkan (KRED). Redovisningsprinciperna är oförändrade i jämförelse med föregående år, om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Intäkter redovisas till det verkliga värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas och som är för egen räkning.

Försäljning av varor redovisas vid leverans av produkter till kunden, i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljning redovisas netto efter moms, rabatter och kursdifferenser vid försäljning i utländsk valuta.

Virkesintäkter redovisas enligt följande:

Leveransvirke, avverkningsuppdrag och

leveransrotköp: i den period virket inmätts

Rotposter: vid kontraktstillfället

Övriga intäkter som intjänats intäktsredovisas enligt följande:

Arrende- och hyresintäkter: i den period uthyrningen avser

Ränteintäkter: i enlighet med effektiv avkastning

Erhållen utdelning: när rätten att erhålla utdelning bedöms som säker

Bidrag

Bidrag intäktsredovisas efter hand som villkor som är förknippade med bidragen uppfylls. Bidrag till anläggningstillgångar har reducerat anskaffningsvärdet på anläggningstillgångarna.

Leasing

All leasing, både när prästlönetillgångarna är leasetagare och leasegivare, redovisas som operationell leasing det vill säga leasingavgifterna, inklusive en första förhöjd avgift, redovisas som kostnad/intäkt linjärt över leasingperioden. Uppgifterna om avgifter i noten är redovisade i nominella belopp. Med leasingperiod avses den period som leasetagaren har avtalat att leasa en tillgång.

Inkomstskatt

Prästlönetillgångarna beskattas sedan inkomståret 2014 som en inskränkt skattskyldig stiftelse. Endast inkomst av näringsverksamhet och innehav av fastighet beskattas. Kapitalvinster och andra inkomster som inte kommer från näringsverksamhet är alltid skattefria förutsatt att villkoren för inskränkt skattskyldighet är uppfyllda.

Aktuella skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som gäller på balansdagen. Uppskjutna skatter värderas utifrån de skattesatser och skatteregler som är beslutade före balansdagen.

Uppskjutna skattefordran avseende underskottsavdrag eller framtida skattemässiga avdrag redovisas i den utsträckningen

det är sannolikt att avdraget kan avräknas mot överskott vid framtida beskattning.

Fordringar och skulder nettoredovisas endast när det finns legal rätt till kvittning.

Aktuell skatt, liksom, i förekommande fall, förändringar i uppskjuten skatt, redovisas i resultaträkningen om inte skatten är hänförlig till en händelse eller transaktion som redovisas direkt i eget kapital, då skatteeffekten redovisas där.

Materiella anläggningstillgångar

Materiell anläggningstillgång är en fysisk tillgång som innehas för att bedriva näringsverksamhet (ge ekonomiska fördelar/kassaflöde).

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Bidrag som avser förvärv av materiell anläggningstillgång reducerar tillgångens anskaffningsvärde.

I samband med övergången till K3 delades vissa av prästlönetillgångarnas materiella anläggningstillgångar upp i komponenter. När en komponent i en anläggningstillgång byts ut, ut rangeras eventuell kvarvarande del av den gamla komponentens bokförda värde och den nya komponentens anskaffningsvärde aktiveras.

Realisationsvinster respektive realisationsförluster vid avyttring av prästlönefastighet redovisas på separat rad under rörelsens intäkter. Som avyttring av prästlönefastighet räknas även allframtidsupplåtelser av nyttjanderätt, servitut eller annat intrång där erhållen ersättning avser att täcka en på fastigheten bestående värdenedgång. Övriga realisationsvinster respektive realisationsförluster avseende anläggningstillgång redovisas som Övrig rörelseintäkt respektive Övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. När tillgångarnas avskrivningsbara belopp fastställs, beaktas i förekommande fall tillgångens restvärde.

Linjär avskrivningsmetod används för övriga typer av materiella tillgångar.

Mark har obegränsad nyttjandeperiod och skrivs inte av.

Följande avskrivningstider tillämpas:	
Markanläggningar	20-25 år
Byggnader	20-40 år
Byggnadsinventarier	20 år
Markinventarier	10-20 år
Övriga inventarier	5-15 år

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar

När det finns en indikation på att en materiell anläggningstillgångs värde har minskat, görs en prövning av nedskrivningsbehov. För tillgångar som tidigare skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Finansiella instrument

Finansiella instrument redovisas i enlighet med reglerna i K3, kapitel 11, vilket innebär att värdering sker utifrån anskaffningsvärdet.

Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar värdepapper, kundfordringar och övriga fordringar, kortfristiga placeringar, leverantörsskulder och låneskulder. Instrumenten redovisas i balansräkningen när prästlönetillgångarna blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor.

Finansiella tillgångar tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och prästlönetillgångarna har överfört i stort sett alla risker och förmåner som är förknippade med äganderätten.

Finansiella skulder tas bort från balansräkningen när förpliktelse har reglerats eller på annat sätt upphört.

Prästlönefondsmedel –

Övriga långfristiga värdepappersinnehav

Innehas innehas på lång sikt och redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde. I efterföljande redovisning värderas posten fortsatt i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde eller marknadsvärdet på balansdagen.

Prästlönefondsmedel utgör en separat förvaldat tillgångsmassa, motsvarande förvaltningens bundna prästlönefondskapital, där insättningar och uttag ur värdepappersportföljen sker i samband med köp och försäljning av prästlönefastigheter. Samtliga tillgångar och eventuella fondlikvidskulder som är relaterade till portföljen redovisas på raden Prästlönefondsmedel i balansräkningen. Prästlönefondsmedlen förvaltas långsiktigt och redovisas som anläggningstillgång. Förvaltningen av prästlönefondsmedel utgör en kärnverksamhet i förvaltarens uppdrag och redovisas som egen rörelsegren. Avkastningen från prästlönefondsmedlen redovisas på separat rad under verksamhetens intäkter.

För de noterade värdepapper som ingår i prästlönefondsmedlen sker en kollektiv värdering. Det innebär att vid prövning av lägsta värdets princip/prövning av nedskrivningsbehov avräknas realiserade förluster mot realiserade vinster inom portföljen.

Kundfordringar och övriga fordringar

Fordringar redovisas som omsättningstillgångar med undantag för poster med förfallodag mer än tolv månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar. Fordringar tas upp till det belopp som förväntas bli inbetalt efter avdrag för individuellt bedömda osäkra fordringar.

Kortfristiga placeringar

Värdepapper som är anskaffade med avsikt att innehas kortsiktigt redovisas inledningsvis till anskaffningsvärde och i efterföljande värderingar i enlighet med lägsta värdets princip till det lägsta av anskaffningsvärde och marknadsvärde. 2022 har kortfristig placering omklassificerats till bank, avser ej arbetande kapital placerat på kyrkkonto.

Låneskulder och leverantörsskulder

Låneskulder och leverantörsskulder redovisas initialt till anskaffningsvärde efter avdrag för transaktionskostnader. Skiljer sig det redovisade beloppet från det belopp som ska återbetalas vid förfallotidpunkten periodiseras mellanskillnaden som räntekostnad över lånets löptid med hjälp av instrumentets effektivränta. Härigenom överensstämmer vid förfallotidpunkten det redovisade beloppet och det belopp som ska återbetalas.

Varulager

Varulagret (virke) värderas till nedlagda kostnader för avverkning och skotning.

Avsättningar

Med avsättningar avses förpliktelser på balansdagen som är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Avsättning redovisas med det belopp som motsvarar den bästa uppskattningen av den utbetalning som krävs för att reglera åtagandet.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod och visar prästlönetillgångarnas in- och utbetalningar uppdelade på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, finansieringsverksamhet samt förvaldade prästlönetillgångar. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar.

Som likvida medel klassificeras rörelsemedel bestående av disponibla tillgodohavanden hos banker, kyrkkonto samt Södra Skogsägarna ekonomisk förening.

Eget kapital och lämnad utdelning

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital.

Bundet eget kapital utgörs av Prästlönefastighetskapital och Prästlönefondskapital. Vid försäljning av prästlönefastighet tillförs prästlönefondskapitalet ett belopp motsvarande erhållna köpeskillning. Detta uppnås genom omföringar inom eget kapital, enligt Eget kapital i egen räkning. Prästlönefondskapitalet värdesäkras årligen, genom en kapitalisering som tas av avkastningen, för att trygga att kapitalet inte urholkas på grund av inflation. Vid köp av prästlönefastighet förs ett belopp motsvarande köpeskillningen om från prästlönefondskapital till prästlönefastighetskapital.

Fritt eget kapital utgörs av balanserade medel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital samt lämnad utdelning.

Utdelning. Av stiftsfullmäktige beslutad utdelning redovisas direkt mot fritt eget kapital.

Eventualförpliktelse

En eventualförpliktelse är

– en möjlig förpliktelse till följd av inträffade händelser och vars förekomst endast kommer att bekräftas av att en eller flera osäkra framtidshändelser som inte ligger inom prästlönetillgångarnas kontroll, inträffat eller uteblir

– en befintlig förpliktelse till följd av inträffade händelser, men som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen eller förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet.

Eventualförpliktelser är en sammfattande beteckning på sådana garantier, ekonomiska åtaganden och eventuella förpliktelser som inte tas upp i balansräkningen.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Vid upprättandet av årsredovisningen krävs att kvalificerade uppskattningar och bedömningar görs för redovisningsändamål. Dessa kan påverka såväl resultaträkning och balansräkning som tilläggsinformation som lämnas i de finansiella rapporterna. Dessutom görs bedömningar vid tillämpningen av aktuella redovisningsprinciper. Uppskattningar och bedömningar spelar en viktig roll vid:

Värdering av kundfordringar

Värdering av osäkra kundfordringar sker individuellt baserat på bedömd betalningsförmåga.

Bedömd nyttjandeperiod för materiella anläggningstillgångar

De antaganden som gjorts avseende ekonomisk livslängd per anläggningstyp framgår under avsnitt "Materiella anläggningstillgångar". Bedömningen sker med utgångspunkt från den erfarenhet egendomsnämnden har av liknande tillgångar och den tänkta användningen i verksamheten.

Värdering av uppskjuten skattefordran

Frågan om redovisning av uppskjuten skatt inom prästlönetillgångarna är komplicerad och flerdimensionell.

Gällande skatteregler medger att prästlönetillgångarna får göra ett skattemässigt avdrag, skogsavdrag, vid beräkningen av resultatet för näringsverksamhet. Samtidigt är prästlönetillgångarna inskränkt skattskyldiga och beskattas därmed inte för vinst vid avyttring av tillgång.

Temporära skattemässiga skillnader kan uppstå inom prästlönetillgångarna avseende byggnader. De belopp dessa temporära skillnader uppgår till torde i de flesta fall inte bli väsentliga belopp då den övervägande tillgångsmassan inom prästlönetillgångarna avser innehav av skogsmark.

Den fortsatt pågående processen kring äganderätten till prästlönetillgångarna medför en osäkerhet kring framtida förutsättningar för de stiftsvis förvaldade prästlönetillgångarna vilket får bäring på bedömning av värdet av uppskjuten skatt i framtida skattemässiga avdrag.

En sammanvägning av ovanstående redogörelse medför att egendomsnämnden bedömer att uppskjuten skatt i normalfallet inte torde behöva beaktas i redovisningen.

Förekomsten av eventualförpliktelser

Prästlönetillgångar i Växjö stift är avtalspart i ett flertal avtal av varierande karaktär. Avtalens komplexitet kan vara av varierande karaktär och prästlönetillgångarna är då, av naturliga

skäl, exponerade för större risker som negativt kan påverka verksamheten. Prästlönetillgångarnas ledning utför löpande uppskattningar och bedömningar avseende ingångna avtal för att bedöma prästlönetillgångarnas riskexponering och risken för att ingångna avtal kan leda till ett utflöde av resurser för prästlönetillgångarna.

Not 3 Information om oberoende rörelsegränar

	2022	2021
Rörelsens intäkter fördelar sig på rörelsegränar enligt följande		
Skog	127 582	122 705
Jord	17 810	20 036
Fond	6 830	2 066
	152 222	144 807
Rörelseresultatet fördelar sig på rörelsegränar enligt följande		
Skog (exkl realisationsresultat och avskrivning)	61 614	50 703
Realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	1 502	14 613
Avskrivning	-1 352	-1 546
Summa Skog	61 764	63 770
Jord (exkl realisationsresultat och avskrivning)	6 530	6 589
Realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	5 408	7 709
Avskrivning	-3 400	-3 276
Summa Jord	8 538	11 022
Fond (exkl realisationsresultat)	5 063	1 707
Realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	1 393	
Summa Fond	6 456	1 707
Summa rörelseresultat	76 758	76 499
Varav realisationsresultat vid avyttring av anläggningstillgång	8 303	22 322
Varav avskrivningar	-4 752	-4 822

Not 4 Nettoomsättning prästlönefastigheter

Intäkter skog		
Rotposter	46 184	41 043
Leveransvirke	71 100	58 751
Jaktupplåtelse	4 264	4 182
Övriga intäkter	2 595	3 311
	124 143	107 286
Intäkter jord		
Jordbruksarrenden	11 219	10 917
Övriga intäkter	845	986
	12 065	11 903
Nettoomsättning	136 208	119 190

Not 5 Operationella leasingavtal – leasegivare

	2022	2021
Framtida minimileaseavgifter som kommer att erhållas avseende icke uppsägningsbara leasingavtal:		
Förfaller till betalning inom ett år	15 916	14 702
Förfaller till betalning senare än ett men inom fem år	26 880	28 798
Förfaller till betalning senare än fem år	443	677
	43 239	44 104
Under perioden erhållna leasingavgifter	18 412	19 015

De huvudsakliga leasingavgifterna avser jordbruksarrenden och upplåtelse av jakt. Variabla avgifter förekommer.

Not 6 Intäkter prästlönefond

Utdelningar	5 194	1 768
Realisationsresultat vid försäljning	1 393	0
Räntor	243	299
	6 830	2 066

Not 7 Inhyrd personal

Personal från stiftet har varit engagerade i verksamheten med en arbetsinsats motsvarande 23,0 heltidstjänster (22,3 heltidstjänster).

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer**Kvalificerade revisorer**

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB		
Revisionsuppdrag	102	92
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget		6
Övriga tjänster	1	
	104	98

Med revisionsuppdrag avses arbetsuppgifter som enligt lag ankommer på prästlönetillgångarnas revisorer att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föräns av iakttagelser vid sådana arbetsuppgifter.

Not 9 Resultat från finansiella investeringar**Resultat från finansiella anläggningstillgångar**

Utdelningar	4 719	743
Realisationsvinster	742	0
	5 460	743

Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter

Räntor	1 351	625
	1 351	625

Not 10 Bokslutsdispositioner

Återföring av periodiseringsfond	6 800	4 500
	6 800	4 500

Not 11 Skatt på näringsverksamhet

	2022	2021
Aktuell skatt	-5 603	-4 255
Skatt på årets resultat	-5 603	-4 255
Redovisat resultat före skatt	90 369	82 367
Skatt beräknad enligt gällande skattesats (20,6%)	-18 616	-16 968
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader	-316	-318
Skatteeffekt av ej skattepliktiga intäkter	4 008	4 954
Skatteeffekt av skillnad mellan skattemässig och bokföringsmässig avskrivning	261	295
Skatteeffekt av schablonränta på periodiseringsfonder	-7	-12
Skatteeffekt av uppräknig vid återföring av periodiseringsfonder	-84	-56
Skatteeffekt av skogsavdrag	9 151	7 849
Redovisad skattekostnad	-5 603	-4 255

Not 12 Prästlönefastigheter

Ingående anskaffningsvärden	1 510 762	1 470 523
Inköp	27 367	34 111
Försäljningar/utrangeringar	-896	-3 036
Omklassificeringar	6 800	9 164
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 544 032	1 510 762
Ingående bidrag och offentliga bidrag	-252	
Årets bidrag och offentliga bidrag		-252
Utgående ackumulerade bidrag och offentliga bidrag	252	252
Netto anskaffningsvärde	1 543 780	1 510 510
Ingående avskrivningar	-30 595	-27 564
Försäljningar/utrangeringar	180	565
Årets avskrivningar	-3 730	-3 596
Utgående ackumulerade avskrivningar	-34 145	-30 595
Utgående redovisat värde	1 509 635	1 479 915
Taxeringsvärden byggnader	65 000	64 000
Taxeringsvärden mark	3 040 000	3 056 000
	3 105 000	3 120 000

Prästlönetillgångarna omfattas från och med år 2000 av bokförings- skyldighet. I den öppnings- balansräkning som upprättades 2000-01-01 värderades fastighetsbeståndet, med stöd av BFN U 95:3, till ett försiktigt beräknat marknadsvärde vilket ansågs motsvara då aktuella taxeringsvärden. Prästlönetillgångarnas rättsliga status, förvaltning och bokförings- skyldighet regleras i lag. Prästlönefastigheterna bedöms utifrån den särskilda lagregleringen inte utgöra förvaltningsfastigheter i enlighet med allmänt råd i K3.

Not 13 Inventarier

	2022	2021
Ingående anskaffningsvärden	11 943	10 196
Försäljningar/utrangeringar	-152	-86
Omklassificeringar		1 833
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	11 791	11 943
Netto anskaffningsvärde	11 791	11 943
Ingående avskrivningar	-4 789	-3 649
Försäljningar/utrangeringar	152	86
Årets avskrivningar	-1 022	-1 226
Utgående ackumulerade avskrivningar	-5 659	-4 789
Utgående redovisat värde	6 132	7 154

Not 14 Pågående nyanläggning avseende materiella anläggningstillgångar

Ingående balans	7 299	7 512
Utgifter under året	9 578	10 533
Under året färdigställda tillgångar	-6 800	-10 746
Utgående balans	10 077	7 299

Pågående nyanläggningar avser bland annat nytt ungdjursstall och renoivering av bostad på Alvesta Skatelövs Prästgård 1:1. Större projekt som färdigställts under året är ny maskinhall på Jönköping Visingsö Prästgård 1:1.

Not 15 Prästlönefondsmedel

	Anskaffningsvärde		Redovisat värde		Marknadsvärde bokslutsdag	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Noterad aktiefond	141 904	136 739	141 904	136 739	150 071	161 324
Onoterat värdepappersinnehav		250		250		
Övriga placeringar	13 739	29 623	13 739	29 623		
Summa innehav	155 643	166 612	155 643	166 612	150 071	161 324
Förändring av prästlönefondsmedel						
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	166 612	175 593				
Investeringar under året	5 165	121 739				
Försäljningar/avyttringar	-16 134	-130 720				
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	155 643	166 612				
Utgående redovisat värde	155 643	166 612				

Not 16 Långfristiga fordringar

	2022	2021
Ingående ackumulerade anskaffningsvärden	17 055	16 730
Tillkommande fordringar	1 950	325
Amortering, avgående fordringar	-2 125	
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	16 881	17 055
Utgående redovisat värde	16 881	17 055

Not 17 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Försäkringspremier	1 141	820
Ränteintäkter	0	185
Leveransvirke	1 153	1 098
Övriga poster	119	982
	2 413	3 085

Not 18 Bank

Av behållningen på bank utgör 111 970 tkr (121 912 tkr) behållning på det så kallade kyrkkontot. Kyrkkontot utgör i juridisk mening en fordran på Svenska kyrkans nationella nivå. De regelverk som styr kyrkkontot är dock av sådan karaktär att fordran i redovisningssammanhang ses som ett ordinärt banktillgodohavande.

Not 19 Obeskattade reserver

Periodiseringsfond tax 2017	0	1 800
Periodiseringsfond tax 2018	0	5 000
	0	6 800

Not 20 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Förutbetalda arrendeintäkter	5 851	5 406
Övriga poster	2 041	3 051
	7 892	8 457

Not 21 Likvida medel**Specifikation av likvida medel vid årets slut**

Banktillgodohavanden rörelsen	143 760	143 540
	143 760	143 540

Not 22 Eventualförpliktelser

Prästlönetillgångar i Växjö stift har ingått avtal gällande eventuell lösen av arrendators tillgångar. Avtalet är tecknat 2012, gäller till och med 2023-03-14 och omfattar 2,3 mnkr. Åtagandet minskar med 232 tkr per år och 2022-12-31 återstår 232 tkr.

Vi försäkrar att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av Växjö stifts prästlönetillgångars ställning och resultat samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av prästlönetillgångarnas verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som prästlönetillgångarna står inför.

Växjö 2023 -04-12

Nils Grönqvist
ordförande

Lars-Ivan Petersson

Bengt Arvidsson

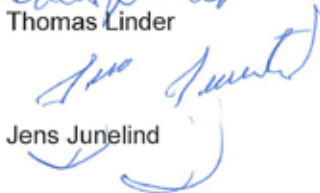
Jonas Karlsson

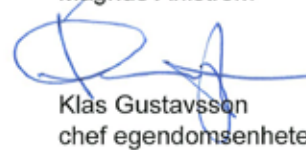
Thomas Linder

Magnus Ahlström

Jens Junelind

Klas Gustavsson
chef egendomsenheten

Vår revisionsberättelse har lämnats 2023 - 05-03

Göran Kannerby

Agneta Nordlund G:son

Peter Bengtsson

Anders Franzén

Mats Angslycke
auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till stiftsfullmäktige i Växjö stift, avseende Prästlönetillgångarna i Växjö stift, org.nr 829502-4189

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Prästlönetillgångar i Växjö stift för år 2022.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Prästlönetillgångar i Växjö Stifts finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att stiftsfullmäktige fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten *Den auktoriserade revisorns ansvar* samt *Den icke-auktoriserade revisorns ansvar*.

Vi är oberoende i förhållande till stiftet, enligt god revisorsred i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Det är egendomsnämnden som har ansvaret för den andra informationen. Den andra informationen består av verksamhetsberättelsen som offentliggörs tillsammans med årsredovisningen i ett tryckt dokument där den andra informationen omfattar sidorna 1-19. Den andra informationen innefattar inte årsredovisningen och vår revisionsberättelse avseende denna.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Egendomsnämndens ansvar

Det är egendomsnämnden, som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. egendomsnämnden ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar egendomsnämnden för bedömningen av Prästlönetillgångarnas förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om Trossamfundet Svenska kyrkan avser att upplösa prästlönetillgångarna, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftets interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i egendomsnämndens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att egendomsnämnden använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftets förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett stift inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera egendomsnämnden om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den icke-auktoriserade revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt kyrkoordningen och revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av prästlönetillgångarnas resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt kyrkoordningen

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av egendomsnämndens förvaltning för Prästlönetillgångarna i Växjö Stift för år 2022.

Vi tillstyrker att stiftsfullmäktige beviljar egendomsnämndens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorernas ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till stiftet enligt god revisionssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Egendomsnämndens ansvar

Egendomsnämnden ansvarar för prästlönetillgångarnas organisation och förvaltningen av prästlönetillgångarnas angelägenheter enligt kyrkoordningen. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma prästlönetillgångarnas ekonomiska situation och att tillse att prästlönetillgångarnas organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och stiftets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorernas ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av egendomsnämnden i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftet.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Jönköping den 3 maj 2023

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Mats Angslycke
Auktoriserad revisor

Växjö den 3 maj 2023

Göran Kannerby

Peter Bengtsson

Anders Franzén

Agneta Nordlund Gustavsson

Utdelning av vinstmedel

Belopp i kr

Utdelning av vinstmedel 2023 till församlingar / pastorat och till Svenska kyrkans nationella nivå.
Utdelningen till församlingar och pastorat uppgår till 225 kronor per andel.

Församling / pastorat	Andelar	Utdelning	Församling / pastorat	Andelar	Utdelning
Växjö	19 295	4 341 375	Rydaholm	1 067	240 075
Tingsryd	5 340	1 201 500	Voxtorp	1 122	252 450
Lessebo	1 364	306 900	Värnamo	3 146	707 850
Uppvidinge	7 429	1 671 525	Skillingaryd	3 121	702 225
Göteryd	3 306	743 850	Byarum	1 348	303 300
Traryd - Hinneryd	2 607	586 575	Vetlanda	12 459	2 803 275
Markaryd	465	104 625	Sävsjö	4 555	1 024 875
Berga	1 961	441 225	Nässjö	4 288	964 800
Ryssby	2 444	549 900	Kalmar	89	20 025
Södra Ljunga	2 231	501 975	Dörby - Hossmo	507	114 075
Ljungby	4 110	924 750	Ryssby - Åby	1 325	298 125
Skatelöv	389	87 525	Förlösa - Kläckeberga	369	83 025
Virestad - Härlunda	1 952	439 200	Södermöre	3 087	694 575
Moheda	1 621	364 725	Södra Öland	2 928	658 800
Alvesta	2 557	575 325	Norra Öland	2 863	644 175
Vislanda - Blädinge	1 221	274 725	Ålem	562	126 450
Stenbrohult	936	210 600	Mönsterås - Fliseryd	712	160 200
Jönköping	1 460	328 500	Döderhult	1 972	443 700
Rogberga - Öggestorp	1 024	230 400	Högsby	2 125	478 125
Bankeryd	402	90 450	Torsås	678	152 550
Norrahammar	708	159 300	Emmaboda	3 965	892 125
Barnarp - Ödestugu	1 982	445 950	Nybro	6 357	1 430 325
Gränna - Visingsö	846	190 350			
Skärstad - Ölmstad	922	207 450	Församlingar / pastorat	143 371	32 258 475
Lekeryd	1 508	339 300			
Huskvarna	450	101 250	Svenska kyrkans nationella nivå		32 258 475
Forsshedabygden	1 691	380 475			
Gislaved	6 258	1 408 050			
Gnosjö	3 154	709 650	Totalt utbetalas		64 516 950
Bredaryd	1 166	262 350			
Hyltebruk	3 927	883 575			

Egendomsnämnden och egendomsförvaltningen

Egendomsnämndens ledamöter valda mandatperioden 2022-2025

ORDINARIE

Nils Grönqvist , ordf	070-512 56 41
Lars-Ivan Petersson , 1:e vice	070-582 20 30
Bengt Arvidsson , 2:e vice	070-630 39 12
Jonas Karlsson	073-140 11 47
Thomas Linder	070-868 25 36
Magnus Ahlström	070-890 90 48
Jens Junelind	070-589 89 60

ERSÄTTARE

Anders Westin	076-633 48 78
Torsten Thorvaldsson	073-816 34 42
Johan Hilding	070-574 05 82
Kjell Gustavsson	070-586 11 65
Amie Ringberg	073-953 57 56
Bengt-Eric Ericsson	073-514 74 41
Birgit Söderström	073-848 25 00

Revisorer valda för mandatperioden 2022-2025

Göran Kannerby, Växjö, ordf
Peter Bengtsson, Växjö
Agneta Nordlund G:son, Växjö
Anders Franzén, Växjö

Registrerat revisionsbolag valt för 2019-2022 och 2023

Revision av räkenskaper och förvaltning utförs av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB under ledning av auktoriserad revisor.

Personal som arbetar med förvaltningsfrågor

Klas Gustavsson , chef egendomsenheten	0470-77 38 09	klas.gustavsson@svenskakyrkan.se
Mattias Magnusson , specialist inom skog och miljö	0470-77 38 72	mattias.magnusson@svenskakyrkan.se
Per-Wilhelm Siwertsson , specialist inom mark- och fastighetsförvaltning	0470-77 38 76	p-w.siwertsson@svenskakyrkan.se
Anette Lindahl , ekonom	0470-77 38 74	anette.lindahl@svenskakyrkan.se
Ann-Cristin Strand , stiftsjurist	0470-77 38 45	ann-cristin.strand@svenskakyrkan.se
Agneta Wirstedt , registrator	0470-77 38 70	agneta.wirstedt@svenskakyrkan.se
Ola Karlsson , jordbruksförvaltare	0470-77 38 75	ola.karlsson@svenskakyrkan.se
Konrad Rosander , skogvaktare	0470-77 38 78	konrad.rosander@svenskakyrkan.se

DISTRIKT

Växjö
 Nybro
 Jönköping

STIFTSSKOGVAKTARE

Daniel Karlsson 0470-77 37 85
Björn Engdahl 0470-77 37 77
Carl Philip Sandberg 0470-77 37 79

daniel.k.karlsson@svenskakyrkan.se
 bjorn.engdahl@svenskakyrkan.se
 carlphilip.sandberg@svenskakyrkan.se

Ordförklaringar

Bonitet Ett bestånds virkesproducerande förmåga.

Fakultativ frivillig, valfri

FSC® Forest Stewardship Council. System för miljömärkning av skogsbruk.

Föryngringsavverkning/ Slutavverkning
 Avverkning av äldre skog som följs av plantering eller självsådd från fröträd.

Gallring Beståndsvårdande utglesning av träd där gagnvirke tillvaratas.

Grot sortiment som består av grenar och toppar som tas ut efter slutavverkning.

Gårdsarrende Jordbruksarrende med bostad.

ha Hektar, 100 x 100 m

Impediment Mark som producerar mindre än 1 m³sk/ha och år.

Kyrkoreservat Mark som kyrkan frivilligt avsatt till naturvårdsändamål.

LONA Lokala naturvårdssatsningen startade 2004 och ger möjlighet till statligt bidrag för att genomföra projekt till nytta för naturvård, friluftsliv och folkhälsa. En särskild våtmarkssatsning i vattenhushållande syfte tillkom 2018 och en satsning på vilda pollinatörer infördes 2020.

LOVA Lokala vattenvårdsprojekt ger möjlighet till statligt bidrag för bland annat insatser mot övergödning och restaureringsåtgärder i vattenmiljöer.

m³fub Kubikmeter fast mått under bark. Anger verklig virkesvolym under bark utom grenar och topp samt övrigt spill.

m³sk Skogskubikmeter, trädets volym inklusive topp och bark ovan stubbskär.

mnrk Miljoner kronor

Massaved Virkessortiment avsett för framställning av pappersmassa.

Målklass Ger information om skogens brukning i den gröna skogsbruksplanen. Det finns fyra målklasser och dessa anger avvägningen mellan produktion och miljö i varje bestånd.

Naturreservat Mark avsatt av staten till naturvårdsändamål, markägaren har vanligen fått ekonomisk ersättning.

PEFC™ Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes. System för miljömärkning av skogsbruk.

Produktiv skogsmark Skogsmark som producerar minst 1 m³sk per ha och år.

Sidoarrende Jordbruksarrende utan bostad.

Skogsvård Åtgärder för återbeskogning och skötsel av ungsogor.

Skogsvårdsskuld/Återbeskogningsskuld
 Kostnader för ej utförda åtgärder, för föryngring och återbeskogning efter avslutad slutavverkning, som krävs enligt skogsvårdslagen.

Timmer Virkessortiment avsett att sågas till plank och brädor.

tkr Tusen kronor

Karta över Växjö stift med distriktsindelning